

2

5de jaargang nr. 2 apr-mei-jun 2007

Meander

natuurpunt

Natuur rondom Leie, Schelde en Zwalm

MEANDER

is het regionale contactblad voor de leden van de Natuurpuntafdelingen Schelde-Leie, Scheldevallei, Vlaamse Ardennen, Oudenaarde, Ronse en zwalm.vallei en voor de verschillende werkgroepen. Iedereen is welkom op onze activiteiten, ook niet-leden. Deelname aan wandelingen is steeds gratis en vrijblijvend

Lidmaatschap: Wie zich binnen onze regio aansluit bij Natuurpunt vzw krijgt automatisch ook driemaandelijks **MEANDER**.

Ledenadministratie

Arsène en Yvette Benoot, Gampelaerreed 67
9800 Deinze, tel. 09/386.38.95,
arsene.benoot@skynet.be,
zwalm.vallei: Bart Magherman, Leonce
Roelsstraat 5, 9620 Zottegem,
09/360.09.99, b.magherman@scarlet.be

Redactie

Jo Buysse, tel. 09/385.52.89
email: jozef.buysse@scarlet.be
Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10
email: johan.cosijn@telenet.be
Norbert Desmet, gsm 0494/65.33.91
email: desmetnorbert@hotmail.com
Rik Desmet, tel. 09/386.46.63
email: desmet.rik@scarlet.be
Philip Vergeylen, tel. 09/361.26.80
email: philip.vergeylen@scarlet.be

Foto's worden bezorgd aan:

jozef.buysse@scarlet.be

Werkten mee:

Jan Allegaert, Arsène Benoot, Wim Bracke, Jo Buysse, Tom Buysse, Johan Cosijn, Eric Cosyns, Ronny De Clercq, Dominiek Decleyre, Gilbert De Ghesquière, Davy De Groote, Emiel De Jaeger, Rik Desmet, Norbert Desmet, Geert Desutter, Karel De Waele, Ann Doutrelaigne, Pieter Espeel, Anne Fobert, Nico Geiregat, Gunther Groenez, Bart Heirweg, Lieven Kinds, Filip Keirse, Yvette Moerman, Gerard Mornie, Daniël Packet, Eddy Saveyn, David Stockman, Ward Stulens, Paul Vandenbulcke, Philip Vergeylen, Patrick Verheye, Hugo Verschelden.

Kaiffoto: 'Kleine vos' door Pieter Espeel.

Achtergrondfoto's p. 4-5 en p. 25: Penseelkever en Slanke sleutelbloem door Gilbert De Ghesquière; p. 21: Ortolaan door Gerard Mornie

Oplage: 2100.

Gedrukt op cyclusprijs 90 g bij 'Druk in de Weer' Gent.

3	Beste Natuurvrienden
4	Geen Brandnetels vereist
7	Vlaanderen gaat zijn waterlopen beter beheren
8	Tuinvlindertellingen 2007
10	Latijn en Grieks
11	Nieuw karteerproject FLO.WER 2015 en Online plantengids
12	Dagboek van een groenling
13	Cursus nachtvlinders 2007
14	Vogelwaarnemingen: december - februari
15	Uit de media
16	Het Vlaams natuurgebied: Hotond - Scherpenberg
17	Stemgedrag EP - leden over Malta - resolutie
18	Zondag 29 april 2007: Vlaamse Ardennendag
	Kalender
21	Het vogeljaar in en rond de tuin
22	Tsjechow en JNM wordt en zoekt 'ouwe sok'
23	Verboden buiten te spelen wegens mooi weer ...
24	Historisch bosbeheer op een historisch moment
25	Gidsen gevraagd
26	Soja, weet wat je eet
28	Kom-op-tegen-kanker bos en Maarkebeekvallei groener
29	Pers uit de regio
30	Spinnen en Raamakkoord met INBO
31	Asbeststort Louise-Marie en Lees dit zeker niet ...
32	Paddestoelencursus gevorderden en Broedvogel monitoring
32	Spontane bosvorming door begrazing
33	Uilennieuws
34	Fietshappening en Driedaagse taalgrenswandeling
35	We delen in de vreugde en in de rouw van
36	Kalender plantenwerkgroepen

Beste natuurvrienden

Dominiek Decleyle

Begin dit jaar polste ik hoopvol bij onze regioconsulent naar onze ledenaantallen. Het is namelijk zo dat er jaarlijks een paar prijzen worden uitgedeeld voor de sterkst groeiende afdelingen en ik dacht dat we het met zijn allen wel goed gedaan hadden. IJdele hoop zo bleek. Natuurpunt Waasland-Noord gaat met de prijs aan de haal. Zij hebben het gepresteerd om dit jaar hun ledenaantal op te krikken met zo'n 60 % (of bijna +250 gezinnen). Een prestatie om u tegen te zeggen.

Ongetwijfeld hebben onze collega's uit het Waasland op tal van evenementen hun beste beentje voorgezet. Leden werven is immers niet vanzelfsprekend. Ik probeer het ook wel eens met zo'n standje op een boomplantactie of één van onze andere activiteiten. Zo ben je al snel uren in de weer voor een paar leden. Sommigen halen er hun neus voor op, maar toch is het belangrijk. Ieder jaar hebben we immers een zekere 'uitval' (ongeveer 10 %). Blijven we op onze lauweren rusten dan zullen we onvermijdelijk ons ledenaantal zien dalen. Op een zeker ogenblik is er dan geen maatschappelijk draagvlak meer voor het aankopen en uitbouwen van reservaten. Dus dat mag niet gebeuren.

Op niveau Vlaanderen ziet Natuurpunt zijn ledenaantal gelukkig jaar na jaar stijgen. Tegenwoordig zijn pakweg 65.000 gezinnen lid. Dat is een bijzonder krachtig signaal naar de beleidsvoerders. Het toont immers aan dat de bevolking wel degelijk begaan is met milieu en natuur.

Maar hoe zit het in de Vlaamse Ardennen? In de periode tussen 2002 en 2005 zagen we het ledenaantal stagneren rond de 1300 wat overeenkomt met ongeveer 1,6 % van de gezinnen. Daarmee bengelden we aan de staart van het peloton. En dat was voor een natuurrijke streek als de onze toch wel erg onterecht. In 2006 kwam dan de kentering. Het voorbije jaar steeg op regio niveau het ledenaantal met maar liefst 300 gezinnen. Daarmee halen we voor het eerst de 'magische' grens van 2 % van de gezinnen. De aardgaswandeling in Bos t'Ename

heeft hiertoe in belangrijke mate bijgedragen, maar er is toch duidelijk meer aan de hand: vier van onze afdelingen horen bij de top-10 van de snelst groeiende afdelingen in Oost-Vlaanderen (twee zitten zelfs in de top-3). We hopen natuurlijk deze trend te bestendigen.

Dit vernieuwde enthousiasme zien we ook bij onze werkgroepen. Recent werd een aanvang genomen met het verdelen van kilometerhokken voor de nieuwe vlinderatlas. Het is opvallend hoeveel enthousiaste mensen in de Vlaamse Ardennen regio bereid zijn om een deel van het gebied te gaan inventariseren (lees er meer over in dit nummer). De tuinvlindertellingen die ook bij deze actie horen zijn voor het bredere publiek een goede aanleiding om eens met wat meer aandacht naar deze groep te kijken en om er aandacht aan te besteden bij het inrichten van de (ecologische) tuin.

Ook de vogelwerkgroep start rond deze periode met een langlopend monitoringsproject rond de algemene broedvogels. Het is de bedoeling om een duidelijk beeld te krijgen van de broedvogels in heel Vlaanderen. Ook dit project kan nog medewerkers gebruiken. Wie hierin geïnteresseerd is, kan het beste contact opnemen met de vogelwerkgroep of gewoon eens afkomen naar de vergaderingen. De vogelwerkgroep doet zijn uiterste best om deze bijeenkomsten zo gezellig mogelijk te maken, een aanrader!

Wie eens nader wil kennis maken met onze werkgroepen kan ik zeker de 'SAFARI in 't PARK' warm aanbevelen die doorgaat op 27 mei in park Liedts te Oudenaarde. Deze dag wordt ingericht door de gezamenlijke natuurstudiewerkgroepen én de JNM. Het zal de moeite zijn! Het regiobestuur heeft bovendien een gloednieuwe folder samengesteld die op deze dag zal worden voorgesteld.

In onze streek is de lente het tijdstip bij uitstek om er op uit te trekken. De komende maanden zijn er weer tal van activiteiten (van voorjaarsflora tot vroege vogelzang) waar we u hopen te kunnen begroeten. De kalender vind u uiteraard in deze Meander, maar ook op de -vernieuwde- website op <http://vlaamseardennenplus.be>. Tot binnenkort!

Geen Brandnetels vereist

De geruststellende waarheid over wild-tuinieren

Vrij vertaald naar 'No Nettles Required'; The reassuring truth about wildlife gardening.

Ronny De Clercq

Dit leuke boekje vond ik bij een Britse 'Wildlife Bookshop'. Het is recent verschenen bij Eden Project Books en geschreven door Ken Thompson, een planten ecologist werkzaam aan de Universiteit van Sheffield en sleutelfiguur in een onderzoeksproject naar de 'Biodiversity of Urban Gardens in Sheffield', kortweg BUGS genoemd. Een project dat de biodiversiteit van stadstuinjes in de Britse stad Sheffield onderzoekt. Een drie jaar durend onderzoek dat startte in 2000. Ongeveer de helft van het 180 pagina's dikke boekje refereert naar bevindingen van dit onderzoek en verder wordt er vaak verwezen naar het werk van Jennifer Owen, een vrouw uit Leicester, die in haar boek 'The Ecology of a Garden: The First Fifteen Years', uitgegeven door de Cambridge University Press, het verslag doet van 15 jaar inventariseren en bestuderen van wat er allemaal leeft in haar eigen tuin. Haar boek beslaat de periode vanaf 1972.

'No Nettles Required' is een aanrader voor elkeen die de natuur in eigen tuin nauw aan het hart ligt. Voor wie minder vlot Engels leest, geef ik hier graag een korte samenvatting van dit enigszins eigenzinnig werkje.

Penseelkever op Peen

foto: Gilbert De Ghesquière

'We zijn allemaal wild-tuinierders, of we het willen of niet, we delen onze tuin met honderden, zoniet duizenden verschillende vliegen, kevers, spinnen, bijen, wespen en andere creaturen, om maar te zwijgen over enkele muizen en vogels'

Welk 'wild' bewoont onze tuin ?

Tijdens haar 15 jaar durende onderzoek in haar eigen, middelgrote tuin in de randstad van Leicester, ontdekte Jennifer Owen naar eigen schatting niet minder dan 8000 soorten! Minstens 1723 soorten werden op naam gebracht. Ongeveer een derde van alle bekende Britse ongewervelden waren in haar tuin gezien, sommige dagelijks, andere slechts één keer in de 15 jaar! De meeste soorten waren algemeen, andere zeldzaam, sommige werden voor het eerst waargenomen in Engeland en enkele soorten waren zelfs nooit eerder beschreven! Stel je voor, er zijn zelfs voor de wetenschap nog nieuwe soorten te ontdekken in onze eigen tuin! Het gaat er enkel om, dat je alle kleine beestjes moet bekijken en proberen te identificeren. Zo ontdekte Owen verschillende nieuwe soorten parasitaire wespjes!

Geen unicum blijkt, want recent ontdekte iemand in Tervuren in zijn konijnenkot zelfs een nieuwe spinnensoort!

Van de gewervelde dieren waren, zoals te verwachten, de vogels het soortenrijkst in Owen's tuin. In die 15 jaar zag ze 49 verschillende soorten en als je enkele ontsnapte kooivogels meetelt, kom je aan 54.

Negenennegentig procent van de diersoorten in Owen's tuin zijn dus ongewervelden! En toch gaan de meeste boeken over wildvriendelijk tuinieren over vogeltjes, padden, egels en soms ook over vlinders. Negenennegentig procent van de dieren die onze tuin bewonen worden radicaal genegeerd! Over het hoofd gezien! Toch zijn het precies die kleine kruipers die écht in onze tuin wonen, want om eerlijk te zijn, de overgrote meerderheid van de vogels en andere 'grote' beesten zijn gewoon bezoekers in onze tuin! Ons Roodborstje, onze eekhoorn moeten we delen met de hele buurt. De leefwereld van de vele kevers, slakken en pissebedden om er maar enkele te noemen, beslaat vaak maar een gedeelte van onze tuin. Dat zijn de beestjes die we écht de 'onze' kunnen noemen, waarvoor wij kunnen zorgen dat hun biotoop geschikt blijft!

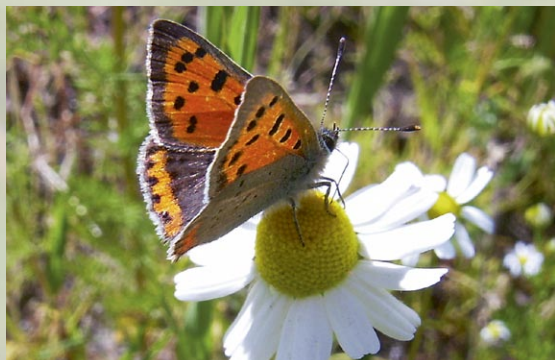
Hoe maken we onze tuin 'wild'-vriendelijk ?

In de meeste werken over natuurvriendelijk tuinieren wordt je aangeraden je tuin te beplanten met inheemse planten. Uit het onderzoek van BUGS blijkt dat het er eigenlijk helemaal niet toe doet of je beplanting inheems is of niet. Trouwens wat is inheems, stel je voor dat Schotland morgen onafhankelijk wordt, dan is plots een groot gedeelte van de nu inheemse Britse flora dat niet meer!. Toen de USSR uiteenviel, was op slag het aantal inheemse planten in al de nieuwe onafhankelijke staten gedecimeerd! Voor de overgrote meerderheid van plantenetende insecten en andere invertebraten, doet het er niet toe of een plant 'inheems' is of niet. De overgrote meerderheid van de planten die geschikt zijn om in onze tuinen te groeien, stammen uit gelijkaardige klimaatzones in de noordelijke hemisfeer. Tot aan het Tertiaire tijdvak vormden Noord-Amerika en Eurazië één grote landmassa. Op geologische schaal bekeken zijn de planten die in Japan, Engeland of Washington groeien, nog allemaal nauwe verwanten en voor insecten die bepaalde gewassen als voedsel gebruiken, doet het er weinig toe waar een plantensoort vandaan komt. Het is de chemische samenstelling die van belang is! Enkel planten die bvb. uit Nieuw-Zeeland of Australië zouden komen, zijn voor onze insecten meestal oneetbaar. Ongeveer 40% van de invertebraten zijn planteneters. Voor spinnen en andere ongewervelden die carnivoor zijn, doet het er al helemaal niet toe welke soorten planten er in de tuin groeien. Ook het soort prooiën dat ze kunnen vangen maakt niet zoveel uit.

De bewering dat inheemse planten beter zouden zijn voor het dierenleven in onze tuin, is dus voor 90% niets meer dan mythe!

Er zijn inheemse planten waar nauwelijks enig insect iets moet van hebben en er zijn uitheemse planten die voedsel bieden aan tientallen soorten! Van de 15 voor insecten populairste voedselplanten in Owen's tuin, waren er slechts 6 inheems!

Wat onze tuin aantrekkelijk maakt voor vlinders en bijen e.d. zijn de bloeiende planten. De soort doet er dan niet zoveel toe, belangrijk is dat de bloemen zo dicht mogelijk bij de wilde vorm staan! Bij volle, veredelde rozen bvb. zijn de meeldraden bloemblaadjes geworden, zodat er geen stuifmeel meer te eten is! Kevers zoals Gouden tor,

Kleine vuurvinder

foto: Gilbert De Ghesquière

Penseelkever en Rozenkever bezoeken in onze tuin liefst de halfdubbele rozen, vol met meeldraden en extra houvast en beschutting dankzij de extra bloemblaadjes! De wilde en enkelbloemige rozen in onze tuin hebben bij deze kevers minder succes ...

Wat wel een extra dimensie aan je tuin geeft, zijn bomen, hagen en struiken. Hoe meer variatie in de begroeiing, des te meer verschillende niches er te vullen zijn door steeds weer nieuwe soorten.

Behalve in ruimte, kan je ook in tijd je tuin aantrekkelijker maken. Probeer ervoor te zorgen dat er heel het jaar door bloemen zijn in je tuin! Dankzij bepaalde winterbloeiende, uitheemse struiken kan dat nu écht bijna jaarrond! Het resultaat hiervan is dat bvb. hommelnesten in tuinen dubbel zo snel groeien als die op de bloemenarmere 'buiten'.

Iets wat in geen enkele wild-tuin zou mogen ontbreken, is de composthoop! Een composthoop is een biotoop op zich en voor veel soorten van levensbelang. Talrijke soorten die vroeger leefden in plantaardig afval dat zich opstapelde in bvb. holle bomen e.d., vinden nu een geschikt leefmilieu in deze uitvinding van de laatste decennia. Bovendien biedt de composthoop in de winter een warm, beschut onderkomen voor soorten die vroeger enkel zuidelijker konden overleven. De opmars van kevers zoals de Gouden tor en de Neushoornkever, danken we uitsluitend aan de composthoop!

Een tuinvijver is ook een verrijking voor je tuin, een half meer of een badkuip, het maakt niet zoveel uit. Wat wel een verschil maakt, is of er vis in zit of niet. Wie veel kleine beestjes wil, kan natuurlijk beter geen vis in zijn vijver hebben!

Een element dat gemakkelijk toe te voegen is aan de

meeste tuinen, is een stukje lang gras! Een biotoopje dat direct nieuwe soorten aantrekt.

Tenslotte: dood hout is een element dat ook in onze natuur eerder zeldzaam geworden is. Daarom is het goed, als je dat kan, een houtstapel te hebben in je tuin, hoe dikker de stammen, des te beter. Gedeeltelijk verzonken in de bodem als het kan. In Engeland zou zelfs het Vliegend hert in dergelijke houtstapels iets zien, maar in elk geval zal het een kweekplaats worden voor allerlei boktorren e.d.

Wat mogen we verwachten ?

Tuinen zijn het beste wat de natuur kan overkomen. Het meeste akkerland zou er flink op vooruit gaan, mocht het worden omgezet in tuinen. Toch zijn niet alle zeldzame soorten beestjes te redden in onze tuin.

Eén derde van de Britse invertebratenfauna werd waargenomen in de tuin van Jennifer Owen, vrijwel allemaal soorten die het goed doen op voedselrijke bodem. Maar het zijn juist de soorten die afhankelijk zijn van zeldzame planten die enkel groeien op voedselarme gronden, die met uitsterven bedreigd worden.

Het is niet dat planten van voedselarme grond het ook niet zullen doen in rijkere tuingrond, maar dit zijn meestal trager groeiende planten, die in een natuurtuin zullen worden weggeconcentreerd door weelderiger groeiers. Wie er de energie wil in steken kan allerlei zeldzame planten proberen te kweken, dat op zich heeft al nut, maar of je ooit de bijbehorende fauna in je tuin zal mogen verwachten ?

Zeldzame planten kweken geeft dus voor de biodiversiteit van je wild-tuin niet veel resultaat, behalve voor de planten zelf dan. Algemene plantensoorten kweken geeft dat evenmin! Kleine toefjes brandnetels in je tuin laten groeien voor de rupsen, blijkt weinig zinvol. Meestal vinden de soorten die op brandnetel leven, buiten je tuin veel aantrekkelijker brandnetels om hun eitjes op af te zetten. Brandnetels zijn dus geen vereiste voor een wildvriendelijke tuin.

Voor kleine beestjes heeft de grootte van je tuin of de ligging, eventueel midden de stad, weinig belang. Het BUGS-onderzoek wees uit dat er in een kleine tuin, midden in

de stad, tot 1400 soorten beestjes kunnen gevonden worden! De streek waar je woont en de gemiddelde temperatuur zijn van meer belang. Hoe warmer, hoe rijker. Voor vogels en zoogdieren, zal je wel meer soorten mogen verwachten als je wat meer tegen 'den buiten' woont. Veel van die beesten hebben gewoon meer ruimte nodig om een leefbare populatie te kunnen handhaven. Hoewel in sommige Britse steden de Vossen en marters al goed zijn ingeburgerd!

Besluit

Ook al komt in Owen's tuin 'slechts' één derde van de Britse fauna voor, Owen's tuin beslaat ook maar 0,0001 % van alle Britse tuinen. Het onderzoek van BUGS in Sheffield, een honderdtal kilometer van Leicester, voegde al een hele lijst tuinbewonende soorten toe, die Owen nooit in haar tuin had gezien. De tuintjes die BUGS onderzocht waren heel divers en elk type tuintje bleek zijn eigen soorten te hebben. Beestjes die het in dié tuin, bij dát type van onderhoud goed stelden!

Uit deze beperkte vergelijking kan dus worden verondersteld dat in alle Britse tuinen samen, zeker tweederde van alle Britse fauna te vinden zal zijn, allicht zelfs meer!

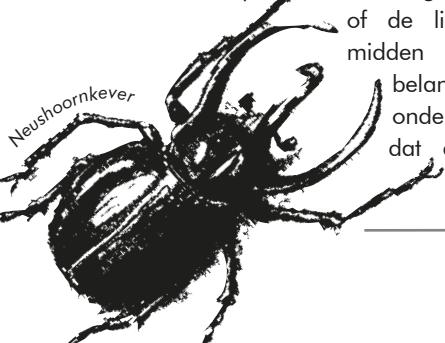
Al zullen er zeker soorten zijn die in geen enkele tuin hun thuis zullen vinden, het belang van tuinen voor de biodiversiteit werd duidelijk grondig onderschat, evenals het belang van tuinen als corridor tussen natuurgebieden.

We kunnen allemaal ons steentje bijdragen aan het behoud van de soortenrijkdom, door zeker geen insecticiden te gebruiken en onze tuin zo in te richten dat er milieutjes ontstaan die elders zeldzamer worden.

Maar ook al doe je niets speciaal, dan nog is je tuin zoals hij nu is, misschien net perfect voor één of andere bijzondere loopkever!

'Er is van alles wat we kunnen doen om de natuur in onze tuin te helpen, maar misschien is niets doen even goed'

nvdr: niet iedereen zal akkoord kunnen gaan met sommige stellingen die in dit artikel aan bod komen. Voor reacties kan men altijd terecht bij de redactie die, indien nodig, in het volgende nummer van Meander daaraan ruimte zal geven.

Vlaanderen gaat zijn water en waterlopen beter beheren.

■ Johan Cosijn

Bij aanhoudend regenweer of bij hevige regenbuien lopen grote stukken van Vlaanderen geregeld onder water. Vaak gaat het om dezelfde gebieden. De Vlaamse Ardennen is zo'n regengevoelige regio. De voorbije jaren stonden de inwoners van verscheidene deelgemeenten meerdere keren met de voeten in het water.

Studies hebben aangetoond dat het waterpeil bij de overstromingen nog toeneemt. Om dat water op te vangen, worden op verschillende plaatsen wachtbekkens en overstromingsgebieden aangelegd. Dat is positief nieuws. Maar de regen, een ongunstige geologische ligging of een overstromingsgevoelige waterloop zijn niet de enige boosdoeners. De mens heeft zich veel waterellende op de hals gehaald door waterlopen recht te trekken, grachten dicht te gooien en het oppervlak te verharderen. De watersystemen zijn uit balans, wat niet alleen leidt tot wateroverlast maar ook tot watertekort en verdroging.

Dat moet nu gecorrigeerd worden, een werk van enkele decennia, en om de fouten uit het verleden niet te herhalen werd wijselijk gekozen om het waterprobleem geïntegreerd aan te pakken. In 2003 zag het decreet Integraal Waterbeheer het licht.

De afgelopen twee jaar hebben de waterbeheerders Vlaanderen verdeeld in elf bekkens: de bekkens van de IJzer, de Leie, de Brugse Polders, de Boven-Schelde, de Beneden-Schelde, de Gentse Kanalen, de Dender, de Dijle, de Zenne, de Nete, de Demer en de Maas. Die bekkens zijn op hun beurt onderverdeeld in 103 deelbekkens. Er werden 'bekkenstructuren' opgericht en 'bekkenbeheersplannen' ontworpen. De beheersplannen bundelen alle aspecten van een bepaald bekken, ze beschrijven de knelpunten en ze bevatten actieplannen. Per bekken zijn zo'n 150 concrete acties voorzien. Daarin zitten onder meer plannen voor het baggeren van een beek, voor de aanleg van een overstromingsgebied, voor

een optimalisering van de scheepvaart en voor een uitbreiding van de recreatiemogelijkheden.

De plannen passen in de Europese kaderrichtlijn Water, die bepaalt dat tegen 2015 de toestand van het oppervlakte- en grondwater in heel Europa goed moet zijn. De strijd tegen de overstromingen is dan ook maar één element in de waterbeheersplannen. Er wordt ook gewerkt aan de verbetering van het grond- en oppervlaktewater en aan het duurzaam beheren van de watervoorraden.

Drie grote principes kenmerken het nieuwe waterbeheer: water (lokaal) vasthouden, ruimte geven aan water en als dat niet volstaat het water snel maar veilig afvoeren. Het principe waar de Vlaming het meest aan moet wennen, is dat van het (opnieuw) ruimte geven aan water. Het betekent immers dat waterlopen weer uit hun oevers moeten kunnen treden. De aanleg van natuurlijke overstromingsgebieden stuit doorgaans op verzet van boeren, die daarvoor akkers en weiden moeten afstaan.

Een heleboel maatregelen zijn zo ingrijpend dat ze mogelijk bij sommigen op ongenoegen zullen stuiten. Het is ook niet ondenkbaar dat er soms tegenstrijdigheden zullen opduiken tussen de waterplannen en de plannen voor de ruimtelijke ordening. Een gemeente kan bijvoorbeeld andere plannen hebben met een gebied dat ingekleurd is als overstromingsgebied. De provinciegouverneurs spelen bij de plannen een coördinerende rol.

Tegen eind 2007 zal de Vlaamse regering de bekkenbeheersplannen definitief vastleggen.

Dat de overheid de burger daarbij nodig heeft, mag blijken uit de brede informatiecampagne die naar aanleiding van het openbaar onderzoek wordt opgezet. Er komen informatievergaderingen, infomarkten, krantenadvertenties, brochures en een website. In deze informatiecampagne onder het motto 'Vol van water' wordt ook opgeroepen om na te gaan hoe je zelf verantwoord kunt omgaan met water: je huis aansluiten op de riolering bijvoorbeeld.

Al wie een antwoord wil op een vraag hierover kan dat de komende maanden zelf gaan uitvissen op het

Wachtbekken

foto: Paul Van Den Bulcke

stad- of gemeentehuis, waar de plannen nog tot 22 mei 2007 ter inzage liggen.

Alle verdere info vind je op www.volvanwater.be
Wie meer informatie zoekt over de waterproblematiek kan terecht op volgende interessante websites:

- <http://europa.eu.int/comm/environment/water/>
- <http://www.ciwvlaanderen.be/>
- <http://viwc.lin.vlaanderen.be/water/>
- <http://www.vmm.be>
- <http://www.mina.be/afdwater.html>
- http://www.overstromingsvoorspeller.be/obmd_hoe.html
- <http://www.bondbeterleefmilieu.be>
- <http://www.nattevoeten.be>
- <http://www.watertoets.be>
- <http://www.waterland.net/>
- <http://www.netserver2.net/waterforum/>
- <http://www.watermarkt.nl/>
- <http://www.waterberging-natuur.nl/>

Bronnen:

- De Standaard, 22/11/2006; De Morgen, 22/11/2006; Metro, 22/11/2006.

Bezoek <http://users.skynet.be/wielewaal>, de site met informatie geeft over natuurbeleving en observaties van vogels, planten en insecten in onze regio en andere plaatsen in binnen- en buitenland

Tuinvlindertellingen 2007

Gunther Groenez

Dit jaar start Natuurpunt met een grote telling van vlinders. Een van de luiken van dit project zijn de 'tuinvlindertellingen'. Je wordt hartelijk uitgenodigd om in je eigen tuin mee te zoeken naar vlinders, ze te benoemen en te tellen én de waarnemingen door te geven. Je kan zelf ook vlindervriendelijke maatregelen nemen in je tuin.

Met hun grote diversiteit en hun gevarieerde

Dagpauwoog

foto: Gunther Groenez

ecologie zijn vlinders waardevolle indicatoren van de kwaliteit van ons leefmilieu. Ze reageren ook snel op veranderingen. Het is dus erg nuttig om informatie over vlinders te verzamelen en te melden. Voor het opvolgen van de biodiversiteit wordt dus ook op jou gerekend!

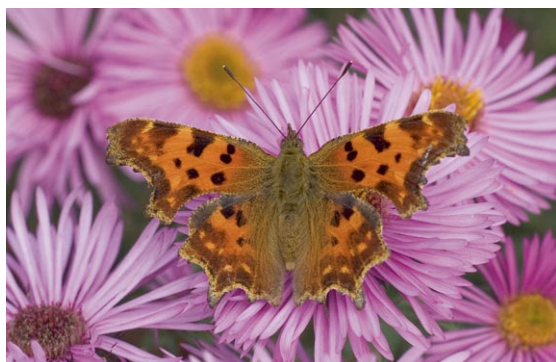
Je kan op twee manieren meedoen: vanaf april starten de maandelijkse vlindertellingen. Aan het eind van elke maand geef je je waarnemingen door. Ten tweede is er tijdens het weekend van 4 en 5 augustus een nationaal telweekend waarop iedereen zal worden opgeroepen om mee vlinders te tellen. Binnenkort zal meer informatie over de tuinvlindertellingen beschikbaar zijn op de website van Natuurpunt. (<http://www.natuurpunt.be>).

In de tabel op de volgende bladzijde vind je een lijst van de meest voorkomende vlinders. In onze streek komen misschien nog wel een aantal andere, zeldzame soorten voor, maar de kans is klein dat die

in de tuin opduiken. Deze lijst vergemakkelijkt dus het op naam brengen van de aangetroffen soorten. Een goed boek om vlinders te leren herkennen is 'Veldgids Dagvlinders' (Auteur: Wynhoff, van Swaay & van der Made, uitgeverij KNNV).

Vlinderatlas 2007 -2009

Het vlinderproject loopt van 2007-2009 waarmee we in 2010 willen komen tot een nieuwe vlinderatlas van Vlaanderen. Het project is een initiatief van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en de Vlinderwerkgroep van Natuurpunt en loopt in samenwerking met de Jeugdbond voor Natuur en

Gehakkelde aurelia

foto: Gunther Groenez

Milieu, Likona, Ankona, Brakona, de verantwoordelijke diensten in West- en Oost-Vlaanderen en de ZWVK. Het is de bedoeling om het veldwerk van het project op drie jaar af te ronden: 2007, 2008 en 2009.

Iedereen die de dagvlinders kan herkennen, kan aan het project deelnemen. Voor mensen die nog niet vertrouwd zijn met dagvlinders, is het project een mooie gelegenheid om deze groep te leren kennen. Door samen met ervaren vlinderaars het veld in te gaan of door zelfstudie, kan je heel wat ervaring opdoen, zodat je het tweede of derde teljaar zelfstandig kunt deelnemen! Het is voor het welslagen van dit project van groot belang dat iedere medewerker de handleiding zeer goed doorneemt. Die kan gratis aangevraagd worden op het INBO.

Een versie van deze handleiding is ook te vinden op de site van de vlinderwerkgroep <http://www.vlinderwerkgroep.be/>.

Als alle medewerkers zich aan de beschreven methodiek houden, kan het project een schat van gegevens opleveren die zowel betrouwbaar als onderling vergelijkbaar zijn. Lever daarom enkel gegevens in waarvan je zeker bent en die in het veld effectief werden vastgesteld. Het kan immers voorkomen dat een soort in een atlashok wordt verwacht (b.v. op basis van het biotoop dat er aanwezig is), maar er niet werd aangetroffen. Het is zeer verleidelijk deze toch op je lijst in te vullen, maar zo iets doe je dus best niet!

Mochten er na het nalezen van deze handleiding nog onduidelijkheden zijn, dan kun je altijd contact opnemen met de initiatiefnemers (coördinatoren: zie verder). Alle informatie over het vlinderproject is te vinden op <http://www.vlinderwerkgroep.be/>.

De vlinderwerkgroep heeft ook een mailforum 'Papilio' waar je op de hoogte kan blijven van alles wat er rond vlinders in Vlaanderen gebeurt. Inschrijven kan op de volgende website: <http://www.inbo.be/> (zoek naar 'Mailforum').

Julie regio-coördinator staat ter uwer beschikking voor verder begeleiding in de regio Vlaamse Ardennen plus. Gunther Groenez (gunther.groenez@pandora.be) 0486 16 74 30

Algemene verantwoordelijken van het Atlasproject: Dirk Maes (dirk.maes@inbo.be) en Wouter Vanreusel (wouter.vanreusel@natuurpunt.be).

Soortenlijst Tuinvlindertellingen 2007

Dagvlinders	Icarusblauwtje (<i>Polyommatus icarus</i>) ·
Dagpauwoog (<i>Inachis io</i>) ·	Klein koolwitje (<i>Pieris rapae</i>) ·
Atalanta (<i>Vanessa atalanta</i>) ·	Groot koolwitje (<i>Pieris brassicae</i>) ·
Distelvlinder (<i>Vanessa cardui</i>) ·	Klein geaderd witje (<i>Pieris napi</i>) ·
Koninginnepage (<i>Papilio machaon</i>) ·	Bruin zandoogje (<i>Maniola jurtina</i>)
Citroenvlinder (<i>Gonepteryx rhamni</i>) ·	Oranje zandoogje (<i>Pyronia tithonus</i>) ·
Gehakkelde aurelia (<i>Polygonia c-album</i>) ·	Bont zandoogje (<i>Pararge aegeria</i>)
Landkaartje (<i>Araschnia levana</i>) ·	Koevinkje (<i>Aphantopus hyperantus</i>)
Kleine vos (<i>Aglais urticae</i>) ·	Nachtvlinders
Kleine vuurvlinder (<i>Lycaena phlaeas</i>) ·	Kolibrievlinder (<i>Macroglossum stellatarum</i>)
Boomblauwtje (<i>Celastrina argiolus</i>) ·	Gamma-uil (<i>Autographa gamma</i>)

Latijn en Grieks

■ **Emiel De Jaeger**

We gaan nogmaals door met het thema 'geur'; zie ook Meander 3 en 4 - 2006 en 1 - 2007.

■ **olidus**= stinkend.

Chenopodium olidum Curt. (Ch. vulvaria L.) (chenopodiaceae): Stinkende ganzenvoet - dicht melig behaard; blad ovaal tot driehoekig-ruitvormig; bloemenkluwens in korte, dichte pluimen; ruikt (bij wrijven van de bladeren) naar rottende vis.

Cortinarius olidus Lange (C. vitellinipes Schroet.) (cortinariaceae) - dof oker, vaak bruingeel getint; sterke aardachtige geur; steeltop witachtig, geelachtig naar de basis.

■ **foetens**= stinkend.

Russula foetens Fr. (russulaceae): Stinkende russula - hoed licht geelbruin, gegroefde rand, afschuwelijke geur.

■ **foetidus**= fetidus= stinkend.

Anagyris foetida (fabaceae): Stinkboom - struik tot 4 m; stinkend; jonge takken fijn viltig; bladeren driedelig, onderaan behaard; bloemen geel, in korte tros; peulen hangend, leerachtig, gebogen.

Crepis foetida L. (asteraceae): Stinkend streepzaad - blad veervormig of liervormig gespleten; hoofdjcs knikken vóór het opengaan, stelen iets verdikt; lintbloemen citroengeel, onderaan roodachtig; stijlen meestal geel; stengel en bladeren behaard; sterke, onaangename, amandelachtige geur.

Eisenia foetida (lumbricidae): Mestpier, Compostworm - rood/roze, segmenten geel-met-donkerbruin, mest- en composthopen.

Gymnoderus foetidus (cotingidae): Kaalhalsvruchtenkraai - zwart met zilvergrijze vleugels, keel en zijkanen van de hals vrijwel kaal met kobaltblauwe lappen naakte huid.

Helleborus foetidus L. (ranunculaceae): Stinkend nieskruid - blad met max. elf getande, lancetvormige, donkergroene slippen; bloemen klein, overhangend, klokvormig; kelkbladen groen met roodbruine rand; giftig; onaangename geur.

Micromphala foetidum Sing. (tricholomataceae): Takjesstinktaailing, Stink-taailing - hoed halfbolvormig tot uitgespreid, radiair gevoord, donker gestreept,

roodbruin tot beige-bruin, stinkend.

Passiflora foetida (passifloraceae): Stinkende passiebloem - algemeen onkruid in tropische gebieden.

Putorius foetidus (mustelidae): Bunzing - spuit stinkende afscheiding.

Rosa foetida (rosaceae): Gele roos - blaadjes ovaal, dubbel klierachtig gezaagd, onderaan behaard; botergele bloemen, sterk geurend; rode bottels.

Thalictrum foetidum L. (ranunculaceae) - bloemen vrij ver uit elkaar, geel of groenachtig, in pluimen; stengel rolrond, ongegroeft; plant dicht klierachtig behaard.

■ **foetidissimus**= superlatief van foetidus.

Callipus foetidissimus (nematophora) - Slangmiljoenpoot.

Iris foetidissima L. (irisaceae): Stinkende lis - blad glanzend, stinkt bij doorbreken; buitenste bloemdekbladen lila met lichtgele, paarsgestreepte nagel, binnenste heldergeel; zaden prachtig oranje (scharlakenrood).

■ **putorius**: putor= stank, verrotting + adj. Suffix.

Putorius putorius (mustelidae): Bunzing - spuit stinkende afscheiding.

Putoria calabrica DC (rubiaceae) - dwergstruik, sterk vertakt; bladeren smal elliptisch, leerachtig, met omgerolde randen; roze bloemen, klokvormig, lange bloembuis; onaangename geur.

Mustela putorius L. (mustelidae): Bunzing - lichtbruin tot bijna zwart, witte oorranden en donker gezichtsmasker, stinkklieren.

Spilogale putorius (mustelidae): Gevlekte skunk, Stinkdier - zwart met witte strepen en vlekken.

de wassende maan c.v.

biodynamische tuinbouwcoöperatieve
beekstraat 35, 9800 asene - deinze
tel 09-386.62.14, fax 09-380.21.70

openingsuren winkel:

- donderdag 16 - 19u
- vrijdag 10 - 19u
- zaterdag 9 - 13u

www.dewassendemaan.be

Nieuw karteerproject Flo.Wer 2015

Karel De Waele

Na het afwerken van de Atlas van de Flora van Vlaanderen valt het karteerwerk niet stil. Omdat een volledig nieuwe kartering echter vermoedelijk weer meerdere decennia duurt zocht Flo.Wer een methode om op relatief korte termijn toch regelmatig vernieuwde verspreidingskaarten te produceren. Dit kan door telkens deze hokken te bezoeken waar de gegevens te oud zijn en deze te vervangen door nieuwe lijsten. Zo zou men bv. tegen 2015 nieuwe kaarten kunnen maken die grofweg de verspreiding van de planten in de periode 1990-2015 weergeven. Om dit te realiseren start Flo.Wer met een nieuw hokkenadoptieprogramma. Het is de bedoeling om ieder jaar een overzicht te publiceren met de hokken waar de gegevens het minst actueel zijn. Flo.Wer wil bovendien ons zicht op de verspreiding verfijnen en werkt daarom met 'tetraden'. Deze eenheid komt overeen met een uurhok dat je in 4 deelt, je krijgt dan 4 hokken van 2 km x 2 km. Men start met het inventariseren van alle tetraden waar sinds 1972 geen lijsten van beschikbaar zijn.

De kaart met deze te inventariseren tetrades vind je hieronder en kan je ook vinden op de website www.plantenwerkgroep.be, door hier te kiezen voor FLO.WER. Op dit kaartje zal je opvallen dat onze regio (en ook regio Gent en Antwerpen) tot de meest recent geïnventarieerde behoren. In onze regio zijn er slechts 7 tetrades (grijze blokjes) aangeduid om in 2007 te inventariseren. Alhoewel ik die bij FLO.WER al alle 7 gereserveerd heb om uit te kammen, is jullie hulp echter steeds welkom! Zelfs al ga ik in 2007 één km² van elke tetraade bezoeken, dan nog kan het nuttig zijn dat anderen hier (of in een andere km² van dezelfde tetraade) ook eens gaan rondneuzen en noteren. Een tetraade beslaat immers 4 km², en

bezoekjes op verschillende tijdstippen van het jaar kunnen de inventarisatiegraad ook zonder meer vergroten.

Een overzichtje van deze tetrades, met aanduiding van de km² die ik denk te bezoeken:

- Kaartblad 22/5-6: tetraade D3-52-4 (Baaigem-Scheldewindeke; toponiemen: Hoekske, Keerke, Helleve). Op de valreep in 2006 nog bezocht: D3-52-43 (Helleve); nog gepland bezoek: D3-52-42 (westelijk deel park Blauw Kasteel).
- Kaartblad 30/5-6: tetraade E3-34-3 (Lierde; toponiemen: Koudenberg, Kleinendries, Kardinaalshoek, Eikenmolen, Hoogstraat). Gepland bezoek: E3-34-33.
- Kaartblad 30/5-6: tetraade E3-54-3 (Zarlardinghe; toponiemen: Mon Passage, Les Haies). Gepland bezoek: E3-54-32 (de andere km² liggen in Wallonië of toch grotendeels)
- Kaartblad 30/1-2: tetraade E3-22-2 (Munkzwalm, Sint-Denijs-Boekel; toponiemen: Makkegemdries, City 2, Rekegem, Wijlegem). Gepland bezoek: E3-22-22 (Rekegem)

De andere tetrades zijn allemaal echte grensgevallen, die grotendeels in Wallonië liggen: E2-57-3, E3-53-4, F2-17-2. Hier zal een blitzbezoekje in één km² ruimschoots volstaan.

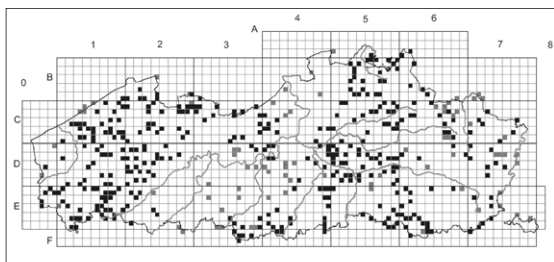
Het zou interessant zijn moest ik van jullie een seintje krijgen welke km² jullie willen uitkammen en wanneer, zodat we onze inspanningen kunnen spreiden in tijd en ruimte.

Als je dat wenst kan je ook een afdruk krijgen van de stafkaart met de hokken van de tetraden die je wenst te inventariseren; daartoe neem je best contact op met Wouter Van Landuyt (wouter.vanlanduyt@inbo.be of 02/558.18.19).

Nieuwe online plantengids

Op de plantenwebsite van de afdeling biologie van de Katholieke Universiteit Leuven, Campus Kortrijk vind je foto's van meer dan 800 plantensoorten. Per plantensoort tref je er talrijke foto's met zoveel mogelijk details voor determinatie. De foto's zijn beschikbaar op groot printbaar formaat en mogen gratis gebruikt worden voor didactische doeleinden zoals onderwijs, milieuverenigingen, educatieve websites, enz. (zie copyright op de website). De hele website is in vier talen beschikbaar.

<http://www.kuleuven-kortrijk.be/bioweb/>.

Uit het dagboek van een groenling

Hugo Verschelden / IWG Lampyrus.

Mijn nieuwsgierigheid is uitermate geprikkeld. Ik zou wel alles willen onderzoeken en ontdekken. Maar het aanbod insecten in de natuur is zo overweldigend dat ik toch zal moeten kiezen. Even kwelt me de gedachte dat ik veel vroeger in het groen had moeten duiken, doch gedane zaken nemen geen keer.

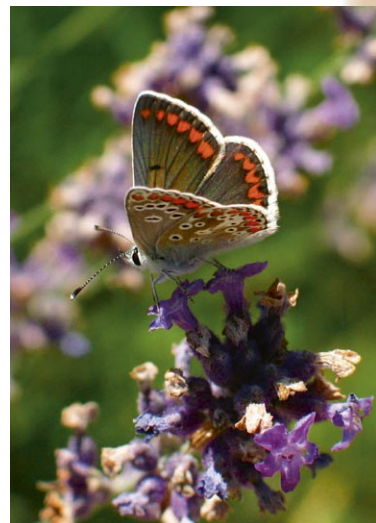
In gedachten dwaal ik nu door de bijna voorhistorische wereld van de invertebraten. In het insectenboekje dat ik ondertussen kocht, passeert een hele rij potige beestjes. Vlooiën, luizen, kakkerlakken, muggen, wespen en andere ondeugden kunnen me niet echt bekoren. Verder hebben spinnen (geen insecten), sprinkhanen, zwarte en andere kevers voorlopig nog een zeer kleine aaibaarheidsfactor zodat ik ze nog even van op een afstandje bekijk. Maar er is keuze genoeg. Daar zijn ook nog de libellen, waterjuffers en de vlinders met hun mooie kleuren. Om niet te vergeten de zweefvliegen die ik altijd al sympathiek vond omdat ze naar me komen kijken en omdat die me niet steken.

Vermits de aaibaarheidsfactor voor mij nog een belangrijke rol speelt, lijken me de zachtmoedige vlinders de geschiktste beestjes om mee te beginnen. Het aantal soorten is in onze streken ook beperkt en dus lijkt de determinatie voor een beginnend 'entomoloog' die ik ben, nog een haalbare zaak. Bovendien zijn die schepsels fotogeniek waardoor mijn andere hobby ook nog aan bod komt. De lens van mijn fototoestel is wel wat kort om de vlinders rustig van op afstand te kunnen fotograferen, maar dat is dan een extra uitdaging om de verlegen modellen op mijn digitaaltee vast te leggen. Mijn besluit is genomen. "Ik start het jaar van de vlinder". (Verder kan er tussendoor nog altijd wel een ander beestje of plantje bij).

Als ik nu naar de voorbije zomer en herfst omkijk dan moet ik toegeven dat de bonte fladderaars me aardig tussen de vleugels hebben genomen. De meersen tussen Oudenaarde en Welden vormden mijn

persoonlijke vlinderreservaat. Op de fiets langs de Schelde genoot ik uitermate van mijn ontdekkingen. Regelmatig zakte ik op mijn knieën of ellebogen, het kontje in de lucht, om een vlinder te bekijken en te fotograferen. Toevallige fietsers begaapten me alsof ikzelf een nieuw specimen was. Maar ik verdroeg dit alles zonder schaamte. De vlinders trokken al mijn aandacht en het verwonderde mij hoeveel er te zien waren. Was ik vroeger dan natuurblind?

Tussendoor ontmoette ik ook andere schepselen. Libellen, zweefvliegen, wantsen, slakken, onbekende kevertjes en nog veel meer bijzonders kruiste mijn pad. Al waren er ook minder aangename ontmoetingen. Kleine onverlaten staken en beten me in het hoge gras terwijl ik in korte short, want het was bloedheet, druk bezig was. En zo'n aanval kwam altijd net op het moment dat ik als een kat gespannen klaar zat om dé foto van de dag te nemen. Ik probeerde mezelf dan wijs te maken dat ik de beet niet voelde maar moest achteraf de knagende jeuk verbijten. Gelukkig deden de vele foto's van mijn ontdekkingen mijn kwellingen vergeten.

Bruin blauwtje f: Hugo Verschelden

Nog nooit eerder voelde ik me zo opgenomen in de natuur. Niet enkel de insecten boeiden me. Op de vele fietstochten over het jaagpad en langs de plassen zweefden onbekende vogels. En overal vond ik planten met merkwaardige vormen, bloemen en geuren. In een wild enthousiasme probeerde ik dat alles op te snuiven en te verwerken. En dan had ik het levendige lenteseizoen nog niet meegemaakt!

Er zat nog veel toekomst in mijn nieuwe hobby. Toch kwam op het einde van de zomer nog onverwacht de ontgoocheling. Het gras werd letterlijk onder mijn voeten weggemaaid. Een maaibalk scheerde de oevers kaal. En de struiken waar de vlinders hun eten

haalden werden tot op de grond gekapt. De vlinders verdwenen. Mijn teleurstelling was groot. Nu hoop ik maar dat de diertjes in de lente de wereld opnieuw komen opfleuren. Om ze zeker weer te ontmoeten ben ik alvast mijn tuin aan het omspitten en ik ga er een vlindervriendelijke tuin van maken.

Op mijn tochten noteerde ik mijn bevindingen. Al had ik wel nog problemen met de determinatie en waren onder andere de witjes en de zandoogjes, die ruimschoots over de velden vlogen, niet per soort te tellen. Toch probeerde ik zo nauwgezet mogelijk alles in een boekje te noteren en zette alles over in de computer. Maar ook de zorgvuldig genoteerde computergegevens werden plots weggemaaid.

Het soort virus heb ik spijtig genoeg niet tijdig kunnen determineren.

Noot: Vergeet in het vervolg geen 'back-up' te nemen of de waarnemingen tijdig aan de buitenwereld door te geven!.

Gelukkig heb ik mijn waarnemingsboekje nog en kan ik hier met enige bescheiden fierheid mijn waarnemingen en enkele foto's

tonen. Misschien zet het resultaat beginners aan om de natuur in te duiken en met deze boeiende hobby te starten.

Waarnemingen van een beginnende groenling. Zomer-Herfst 2006

74x Atalanta, 137 x Dagpauwoog, 60 x Distelvlinder, Oranje- en Bruin zandoogje (zeer veel), 22 x Bont zandoogje, 9 x Kleine vos, Icarus blauwtje (77 afzonderlijke expl!), 1x Boomblauwtje (Waasland), 1 x Bruin blauwtje (Waasland), 21 x Koninginnepage, Witjes (niet geregistreerd wegens problemen met het verschil tussen Groot en Klein koolwitje), 13 x Geaderd koolwitje, 5 x Oranje luzernevlinder, 1 x Landkaartje,

13 x Gehakkelde aurelia.

Ook verscheidene Meekrabvlinders, veel Gamma-uiltjes, zeer veel rupsen van St Jacobsvlinders, Geelsprietdikkopjes, veel Groene kikkers, pad, IJsvogel, Groene spechten en tussen de plantjes onder andere een zeldzame en mooie Zwanebloem.

En om niet te vergeten mijn ontdekking van de vrienden van de invertebratenwerkgroep die me al die tijd met hun kennis hebben overgoten en dat nog altijd belangeloos doen.

Cursus Nachtvinders 2007

Er zijn nog enkele plaatsen vrij!

Twee theorielessen:

- donderdag 19 april, kasteel Liedts, Parkstraat, Oudenaarde om 19u30.
- donderdag 26 april, kasteel Liedts, Parkstraat, Oudenaarde om 19u30.

Vier praktijklessen:

- vrijdag 25 mei, natuurgebied Middenloop Zwalm om 22u00.
- donderdag 31 mei, park Liedts, Oudenaarde om 22u00.
- zaterdag 9 juni, natuurgebied 't Burreken om 22u00.
- zaterdag 23 juni natuurgebied Bos t'Ename om 22u00.

Lesgever en begeleiders: M. Zwertvaegher, W. Veraghtert, D. Van De Keere, R. De Clercq.

inschrijving: noodzakelijk! € 15,00 voor NP-leden, € 20,00 voor niet-leden.

Info: lampyris@telenet.be.

Organisatie: IWG-Lampyris; NP Vlaamse Ardennen plus; in samenwerking met NP zwalm.vallei en de Liedtskring.

**Bezoek de website van
Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus
<http://vlaamseardennenplus.be>**

Klein koolwitje f: Hugo Verschelden

Vogelwaarnemingen: overzicht december-februari

Nico Geiregat / Vogelwerkgroep Vlaamse Ardennen plus

Deze winter haalden 'enkele' vogels het nieuws: een Oehoe in Ronse en de duizenden spreeuwen van Deinze. Voor het grote publiek waren dat misschien markante momenten, voor vele natuurliefhebbers waren er ook andere ... een selectie ervan vindt u terug in onderstaand overzicht.

Hier volgt een overzicht gebaseerd op waarnemingen die werden gemeld op de sites van de Ivan Steenkiste, de vogelwerkgroep en het forum (webadressen: zie onderaan).

Om zeker te zijn dat de belangrijkste waarnemingen die u eventueel op het forum ingeeft, worden opgenomen, is het goed om de interessantste in vet of onderstreept aan te duiden: het nalezen van het forum is immers een gans karwei waarbij al eens iets over het hoofd wordt gezien.

Futen tot eenden:

Kuifduiker: 08/12/06: Nazareth, Callemoeie: 2 ex. (DPA). **Ooievaar:** 13/02/07: Machelen (achterkant Brielmeersen): 1 ex. (ADE); 17/02/07: St.-Blasius-Boekel, Perlinckbeekvallei: 27 ex. naar N om 15u48 (LNE). **Kleine rietgans:** Oudenaarde, Donk: het exemplaar dat zich had aangesloten bij de Brandganzen verbleef gedurende de hele periode in de buurt van de Langemeersen en de Donkvijver (BHE, NGE). **Kolgans:** 9/12/06: Oporakel, Sassegembeek: 75 ex. overvliegend (GDK). **Mandarijneend:** 17/02/07: Elsegem, Golf club: 1 m. ter plaatse (PVDB). **Krooneend:** 17/02/07: Oudenaarde, Donk: 1 m. (BHE); **Hybride Tafelend X Witooieend:** 27/01/07: Zingem, Zwalmmonding: 1 m. (DDG); **Kuifeend:** 30/12/06: Zingem, Zwalmmonding: 418 ex. (PVDB); **Toppereend:** 27 en 30/12/06, 13/01: Eke, Tweelingputten: 1 vr. (BDE, PDS, NGE,...), 02/12/06, Zingem, Zwalmmonding: 1 vr. (PVDB). **Witooieend:** tussen 18/11/06 en 20/01/07: 1 vr. dat tweemaal werd gezien aan de sluizen te Oudenaarde en éénmaal op de put van Vandemoortele te Nederename (KDWi, NGE). **Brilduiker:** het mannetje dat deze winter aanwezig was op de Callemoeievijver bleek geringd ... op

dezelfde vijver door DPA, 2 winters geleden. De vogel heeft het dus blijkbaar naar z'n zin op deze plas.

Roofvogels:

Bruine kiekendief: 01/01/07: Kluisbergen, Oudenaardebaan: 1 ex. (MVH); 17/02/07: Mullem, Rooigembeekvallei: 1 ex. (DGE). **Smelleken:** 7/12/06: Mater, Meerhem, 1 ex. (LNE).

Hoenders tot sternens:

Kwartel: 05/12/06: Petegem-Deinze: 2 ex. (GCO); Zingem: 2 ex. opgestoten tijdens jacht ongeveer half januari (med. DPA). **Waterral:** 07/01/2007: Ruien, Rietveld (PVDB, FEY,DLI); 4. **Scholekster:** 27/01/07: Eke, Tweelingputten: 1 vroeg ex. (PDS).

Scholeksters

foto: Paul Vandenbulcke

Kievit: 6/12/06: Kruishoutem, Spondemakersstraat: min. 3000 ex. (NGE). **Kemphaan:** 26/12/06: Eke, Waterratstraat: 50 ex. (FGH); Nazareth, Callemoeie: 73 ex. (BDE). **Oeverloper:** 16/12/06: Oudenaarde, Sluis: 1 ex. (NGE). **Bokje:** 28/01/07: Oudenaarde, Opgespoten terrein: 10 ex. (BHE, NGE). **Houtsnip:** verschillende waarnemingen op verschillende plaatsen, met buiten onze regio in Merelbeke een maximum van liefst 17 ex. op 09/02/07 (FGH). **Zwartkopmeeuw:** 21, 29 en 31/12/06: Nazareth, Callemoeie: 2 ex.; 1 ex. op 25/01/07 (NGE). **Geelpootmeeuw:** 14/12/06: Nazareth, Callemoeie: 1 1e wi. (NGE). **Grote Mantelmeeuw:** 1 januari 2007: 1 ex. (NGE).

Duiven tot kruisbekken:

Oehoe: Ronse, centrum: een waarschijnlijk ontsnapt exemplaar verbleef gedurende de hele periode op de gebouwen in de buurt van het St.-Matinuskwartier. Hij (zij) haalde de kranten en de lokale televisie.

(KLE, SDH e.a.). **Zwarte specht:** Kluisbergen, Kluisbos: diverse waarnemingen (WAE); 03/01/07: Spitaelsbossen: kasporen (NDS); **Middelste bonte specht:** 14/01/07 en 24/01/07: Wortegem: ringvangst (DPA); 24/02/07: Zulte, spoorwegberm: 1 ex. (PDE). **Waterpieper:** 07 en 24/01 en 11/02/2007: Ruien, Rietveld: resp. 47, 60 en 97 ex. (PVDB, FEY, DLI, NDS, TLI). **Rouwkwikstaart:** 27/01/07: Moregem, Koestraat: 1 ex. (KDWi). **Graszanger:** 04/03/07 en 17/02/07: Oudenaarde, Opgespoten terrein: resp. 3 en 2 ex. (BHE). **Cetti's Zanger:** 15/12/06: Semmerzake Bolveerput: 1 ex. (FGH); 07/01/2007: Ruien, Rietveld: 2 ex. (PVDB, FEY, DLI). **Roodborsttapuit:** 29/12/06: Petegem, Langemeersen: 2 ex. (NGE). **Zwartkop:** 06/02/07: Ronse: 1 ex. in een tuin (DVE). **Spreeuw:** deze winter was er een opvallende slaapplek van spreeuwen in het centrum van Deinze. Ze haalden zelfs de nationale televisie! (BVH). **Keep:** Ronse, Muziekbos: 18/02/07: min. 156 (DVE). **Kneu:** 04/02/07: Wannegem-Lede, Leystraat: 120 ex. (GCO). **Geelgors:** 03/02/07: Ronse, Waaienbergh: 40 ex. (DVE). **Rietgors:** 07/01/2007: Ruien, Rietveld: 62 (PVDB, FEY, DLI).

Hartelijk dank aan alle waarnemers die hun waarnemingen instuurden via de volgende adressen:

<http://www.vwg-vlaamseardennenplus.be/waarnemingen.php>.

<http://www.vzwlagare.be/vwgforum/default.asp?Group=6>.

<http://users.skynet.be/wielewaal/>.

Ook Dino's kregen zware temperatuurschommelingen te verwerken.

Het dreigt een paar graden warmer te worden en daar zijn we niet klaar voor. Liefst 200 miljoen mensen zouden moeten verhuizen voor het einde van de eeuw als er niet dringend ingegrepen wordt. Het vakblad *Geology* stelt dat zo'n 120 miljoen jaar geleden in een tijdspanne van 250.000 jaar de gemiddelde aardtemperatuur tweemaal met 6° C zou gestegen en gedaald zijn. Het was de glorie tijd van de dinosaurussen en die maakten dus de grootste gedocumenteerde temperatuurschok mee in het dierlijk leven op aarde. Die temperatuurschommelingen waren toen waarschijnlijk veroorzaakt door variaties in het methaangehalte in de atmosfeer. Methaan is een veel sterker broeikasgas dan het koolstofdioxide waar wij ons nu zorgen om maken. De dino's hebben ook die twee periodes overleefd, uiteraard niet meer te achterhalen hoe. Ze zijn slechts 65 miljoen jaar later definitief van de kaart geveegd door het inslaan van een komeet. De les is wel dat graduele veranderingen in de atmosferische concentraties van gassen blijkbaar snelle klimaatwijzigingen kunnen veroorzaken. Ook nu lijkt de geringe opwarming reeds een kettingeffect te hebben. Zo kan heel wat opgestapeld koolstof – het equivalent van honderd jaar uitstoot door de mens – vrijkomen als de permafrost smelt of de veenbodems uitdrogen. Ook de oplosbaarheid van CO₂ in de oceanen vermindert als de temperatuur ervan stijgt. En de methaanconcentraties stijgen... En de boomgrens rukt op naar het noorden, we zullen dat best allemaal eens aan minister Peeters vertellen zeker?

En Sigrid Spruyt, VRTnieuwsanker in De Morgen van 9 december.

Uit de media

Norbert Desmet

Naar aanleiding van de film met Al Gore regent het plots artikels en al dan niet gemeende politieke belangstelling. Merkwaardig toch dat men de signalen vanuit de natuur niet opving: zuiderse Tijgerspinnen en libellensoorten aan onze achterdeur en Bijeneters broedend, allemaal te verwaarlozen blijkbaar. Nu wordt ook meer en meer gewezen op de economische gevolgen van de klimaatopwarming, en zie, daar staan ze op de voorste linie. Wat achtergrond uit de pers, te volgen?

Uit Knack nr 48, 2006.

Op de vraag: "zijn er belangrijke thema's die volgens jou in het journaal niet aan bod komen?"

Haar antwoord: "Het voortbestaan van onze bedreigde planeet. Volgens recent onderzoek vinden maar drie op de tien mensen dat ze er goed over geïnformeerd zijn en dat terwijl er zes op de tien er zich ernstig zorgen over maken. Zonder onze blauwe planeet is er alleen het eeuwige niks. Die bol is onze erfenis, daar moeten we zorg voor dragen. Mensen zien zichzelf zo vaak als eindbestemming, ik vind dat we ons bewust moeten zijn van onze nalatenschap. Misschien is dat thema minder sexy of moeilijker in beeld te brengen dan een grote brand, maar het journaal moet dat wel doen, vind ik." En wij ook!

Het Vlaams Natuurgebied: Hotond-Scherpenberg

Patrick Verheye

Het natuurgebied Hotond-Scherpenberg - beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) van de Vlaamse overheid - is een grotendeels beboste getuigenheuvel op het grondgebied van Kluisbergen en Ronse. Deze heuvel maakt deel uit van de heuvelkam die loopt van west naar oost en vormt een aaneenschakeling van unieke boscomplexen. Stuk voor stuk zijn deze bospareltjes in het kader van de Europese habitatrichtlijn uitgeroepen tot speciale beschermingszone.

De Hotond

De Hotondberg – de naam vindt zijn oorsprong in oude termen als hoog tond, tombe, tumba of hoge begraafplaats - heeft steile flanken (4-9%) en in het noorden en zuidwesten liggen dan ook vrij diep ingesneden bronbeekvalleitjes.

Het hoogste punt (ca. 150 meter) is een Diestiaankop met droge zandgrond en ijzerhoudende zandsteen waar nu de stenen molenramp 'Ten Hotond' over het omgevende landschap heerst. Van hieruit kan je genieten van grenzeloze vergezichten over Vlaanderen en Wallonië ...

Op deze hoge zandgronden liet het Agentschap voor Natuur en Bos in september werken uitvoeren. "Her en der zijn er nog resten van droge heidevegetatie te vinden," verduidelijkt natuurwachter Jan Allegaert. "Door bovenop de Hotond een bestand met lorken te rooien en er de strooisellaag te verwijderen (plaggen), willen we er de heide opnieuw alle kansen geven. De zaden van de heide kunnen zich namelijk tot honderd jaar in de bodem schuil houden. Door deze kiemkrachtige zaadbank opnieuw bloot te leggen, kan de heide deze open plek opnieuw koloniseren. Deze open plekken zijn ook bijzonder interessant voor Hazelworm en bosbewonende dagvlinders."

Rondom deze open plekken komt op de Diestiaankop hoofdzakelijk zuur Atlantisch beukenbos met Hulst voor. Als bodemflora tref je er Lelietje-van-dalen, Grote veldbies en Wilde kamperfoelie. Daal je de helling af, dan zie je de bodemflora van het bostype

Beuken op helling

foto: Eric Cosyns

Voorjaarsflora

foto: Eric Cosyns

Gewone bronlibel

foto: Bart Heirweg

geleidelijk veranderen. Lager op de helling is de Wilde hyacint prominent aanwezig. De boomlaag is in dit bostype vrij gelijkjarig en bestaat vrijwel homogeen uit beuk. Het beheerplan – dit plan is nu volop in opmaak en gaat eind 2007 in procedure – voorziet hier een gevarieerde boom- en struiklaag. In overleg met het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek kiest het ANB hier echter niet voor actieve ingrepen, maar voor een nulbeheer, waar de spontane

processen dus vrij spel krijgen. Zo zal windworp in het kronendak gaten slaan, zodat ook lichtminnende standplaatseigen bomen en struiken hier hun stekje kunnen veroveren. Hierdoor zal het beukenbestand uitgedund worden en wordt het bos rijker aan dood staand en liggend hout. Dit is alvast hoopgevend nieuws voor de corpulente Lederboktor.

De Scherpenberg

Terwijl de Hotondberg naar het noorden afhelt, is de Scherpenberg naar het zuiden gericht. Op deze helling is het de bedoeling om structuur- en lichtrijke bosranden en droge soortenrijke graslanden te ontwikkelen.

Een kenmerkende plantensoort van deze bosranden is de Blauwe rapunzel. Deze soort komt samen voor met bv. Valse salie en Pilzegge. Ook de aanwezigheid van een kleine populatie bodembewonende - meestal komen ze op bomen voor - Gewone eikvaren is werkelijk uniek.

Verder komt er ook soortenrijk glanshavergrasland op de Scherpenberg voor. In de Vlaamse Ardennen rest nog maar een beperkt areaal van dit graslandtype. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft hier met succes haar beheer op dit aspect afgestemd. Zo wordt de laagste weide twee maal per jaar gehooit, terwijl hogerop de twee karaktervolle Haflingerpaarden van buurman Wouter Stockman voor het graasbeheer instaan. Dankzij dit herstelbeheer zijn Margriet, Reukgras en Knoopkruid opnieuw aspectbepalend in de vegetatie.

In een grondwatergevoede poel en langs de lichtrijke delen van de bronbeekjes laten bovendien Vuursalamander en de Gewone bronlibel zich opmerken.

De rijkdommen van het natuurgebied liggen niet enkel in de natuur- en bossfeer. Het gebied heeft ook een rijk archeologisch en cultuurhistorisch verleden. Uiteraard houdt het Agentschap voor Natuur en Bos in haar beheer ook rekening met dit kleinschalig bouwkundig erfgoed. Zo wordt de poel - die eigenlijk een oude gemetste parkvijver is en constant met bronwater gevoed wordt - dit jaar nog geruimd. Verder gaat het Agentschap voor Natuur en Bos met andere actoren na om aan de voet van de Hotondberg het vervallen, maar unieke bronhuis met kapel te restaureren en om op de Scherpenberg het

schattige prieel in stand te houden.

Op dit moment is de Hotond-Scherpenberg nog niet toegankelijk voor het publiek. Dit is enkel nog een kwestie van ontbrekende schakels in de eigendomsstructuur van het gebied. Als dit eenmaal in orde is, zal een wandelpad je langs dit natuurschoon en cultureel erfgoed voeren.

Meer info:

Agentschap voor Natuur en Bos: xavier.coppens@lne.vlaanderen.be; 09 265.46.41.

Stemgedrag EP-leden over Malta-resolutie

Op 15 maart 2007 nam het Europees Parlement in Straatsburg een resolutie aan over de voorjaarsjacht op en de **vangst van trekvogels** op het eiland **Malta**. Deze resolutie kwam er dankzij onophoudelijk strijd voeren sinds de toetreding van Malta tot de Europese Unie op 1 mei 2004. **Vogelbescherming Vlaanderen** en haar Franstalige zustervereniging 'Ligue Royale Belge pour la Protection des Oiseaux' kregen daarbij de steun van verschillende Europese vogelbeschermingorganisaties en diverse Oost-Europese organisaties. Ondertussen werden meer dan 300.000 handtekeningen verzameld. Het secretariaat van Vogelbescherming Vlaanderen werd sindsdien overstelpt met mails en telefoons van mensen die nieuwsgierig waren naar het stemgedrag van zowel de Vlaamse als Franstalige Belgische Europarlementsleden. Vogelbescherming Vlaanderen trok het na.

- Vlaamse Europarlementsleden die **voor de resolutie** stemden: **Ivo Belet** (CD&V), **Frieda Brepoels** (N-VA), **Marianne Thyssen** (CD&V), **Mia De Vits** (SPA), **Saïd El Khadraoui** (SPA), **Bart Staes** (GROEN!).

- Vlaamse Europarlementsleden die **tegen de resolutie** stemden: **Annemie Neyts-Uyttebroeck** (VLD), **Dirk Sterckx** (VLD), **Johan Van Hecke** (VLD), **Anne Van Lancker** (SPA).

- Vlaamse Europarlementsleden die **zich onthielden**: **Philip Claeys** (Vlaams Belang), **Koenraad Dillen** (Vlaams Belang).

Zondag 29 april 2007: Vlaamse Ardennendag

Op de laatste zondag van april is het weer zover. Voor de 29e keer organiseert Natuurpunt Vlaamse Ardennen-*plus* de Vlaamse Ardennendag.

Voor de leden van Natuurpunt Vlaamse Ardennen-*plus* en voor de geïnteresseerde niet-leden zijn er in de voor- en namiddag enkele wandelingen gepland (zie kalender).

's Middags verzamelen we in de eetzaal van het SB-college te Oudenaarde. Hier kun je uw meegebrachte broodjes verorberen. Er is daar allerlei drank (bier, frisdrank, koffie, soep) te koop en de bekende mattentaarten. Zoals vorige jaren vragen we opnieuw een inspanning om wegwerpverpakkingen te vermijden (boterhamdoos i.p.v. aluminiumfolie bvb.),

een oproep die vorige jaren uitstekend opgevolgd werd, waarvoor dank, mede namens de mensen van vzw Milieufront Omer Wattez, die instaan voor de bediening en het opruimen 's middags.

Wegbeschrijving SB-college te Oudenaarde: je volgt vanaf het rond punt te Leupegem de N60 richting Gent en neemt de tweede afrit Kruishoutem - Deinze. Je rijdt dan naar het Centrum van Oudenaarde. Je rijdt onder de spoorwegbrug en neemt de eerstvolgende straat rechts (Neiringstraat, er zal een bewegwijzering aan de rechterkant staan). Je rijdt richting spoorweg en voor de spoorweg neem je links, zo kom je op de parking achteraan de school.

Naast deze wandelingen voor Natuurpunt Vlaamse Ardennen-*plus* worden er verspreid over de Vlaamse Ardennen terug excursies voor verschillende natuurverenigingen ingericht. Zie schema hieronder:

29e Vlaamse Ardennendag 29 april 2007

Groep voormiddag	Plaats/gebied/gids(en)	Groep namiddag
NP Zuid-Waasland	Anzegem / Bassegembos / Erik Cooman(NM) + Jaak Dhaene (VM)	
De Buizerd Izegem	Ename / Bos t'Ename / Guido Tack	NP Scheldeland
NP Bree	Maarke-Kerkem / Eeckhoutbos / Jo Cosijn	La Konkordo
NP VA- <i>plus</i>	Etikhove / Longkruidbosjes / Jacques Van Heuverswyn	KNNV Roosendaal
La Konkordo	Everbeek-Boven / Trimontbos / Paul Geeroms	NP De Ratel-Nevele
	Geraardsbergen / Raspaillebos / Koen Steenhoudt	NP Zuid-Waasland
Markant Moen	Hotond / Ingelbos / Filip Keirse	Reinaert wijngilde
KNNV Breda	Kluisbos/Ruij / N. Desmet	
Vlasbek, Kuurne	Kwaremont / Kalkovenbos / Noël De Loof	
	Melden / Koppenberg / G. De Ghesquière	KNNV Breda
	Michelbeke / Boterhoek / Lieven Nachtergaele	NP VA- <i>plus</i>
NP De Ratel-Nevele	Nokere / Kordaalbos / Bert D'Hondt	
	Overboelare / Rietbeemd / G.Merlevede	NP Waasland-Noord
	Ronse / Pyreneeën-Tombe / Philippe Moreaux	
KNNV Roosendaal	Schorisse / Bos te Rijst / André Wandels	NP Bree
NP Zwalm.vallei	St-Kornelis-Horebeke / Perlinckvallei / Gert Govaerts	Vlasbek Kuurne
	St-Maria-Lierde / Uylenbroek / Decleyre Dominiek	De Buizerd Izegem
NP Waasland-Noord	Wortegem / Bouvelobos / Lieven Kinds	
Samoerai St. Niklaas	Zegelsem / Burreken / A. De Kimpe	
NP Scheldeland	Zulzeke / Kabernol / Karel De Waele	Samoerai St. Niklaas

IWG: Invertebratenwerkgroep 'Lampyris'

JNM: Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming

KBE: Kern Werkgroep Bos t'Ename

KRB: Kern Rondom Burreken

KZ: Kern Zingem

MOW: Milieufrent Omer Wattez

NWB: Nationale Werkgroep Botanie

ODU: Natuurpunt afdeling Oudenaarde

PWG: Plantenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-plus

RO: Natuurpunt afdeling Ronse

SL: Natuurpunt afdeling Schelde-Leie

SV: Natuurpunt afdeling Scheldevallei

TW: Trage Wegen vzw

VA: Natuurpunt afdeling Vlaamse Ardennen

VA-plus: Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus.

VWG: Vogelwerkgroep (vroeger WVO)

WGMBBV: Werkgroep Munkbosbeekvallei

ZV: Natuurpunt afdeling zwalm.vallei

ZWG: Zoogdierenwerkgroep

Zaterdag 14 april 2007

■ **NWB: Plantenstudiedag in Borchtlombeek (Vlaams Brabant).** Gids: André Van den Bergh, tel. 052/35.05.18. Samenkomst om 9u aan de kerk van Borchtlombeek (deelgemeente van Roosdaal). Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok E4-21-23, met een bos aanleunend bij het Liedekerkebos (een km² waar sedert 1972 niet meer gestreept werd, een zogezegd 'zwart gat' in de laatst uitgegeven Atlas van de flora van Vlaanderen), waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loop, flora's, lunchpakket met drank. Botanisten van onze regio kunnen voor kostendelend vervoer contact nemen met Karel De Waele (tel. 09/386.45.60).

Weekend 14 - 15 april 2007

■ **IWG: Lampyrisweekend Noord - Frankrijk.** Info en inschrijven: Bryan Goethals, tel. 0473/51.28.35 of bryan.goethals@telenet.be. We trekken op 2 daagse naar de streek rond Boulogne-sur-mer waar voornamelijk de ongewervelden van kust en zee onze belangstelling zullen krijgen.

Zondag 15 april 2007

■ **RO: Blauwekousjeswandeling in het Bois Joly te Ronse.** Gids: Patrick Alexander, tel. 055/20.71.23. Samenkomst om 14u aan het kerkhof te Ronse, kant Hogerluchtstraat. Het thema van de wandeling is de voorjaarsflora van de Vlaamse Ardennen. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen of stevige wandelschoenen, verrekijker, plantengidsen, vogelgidsen.

Woensdag 18 april 2007

■ **SV: Voordracht: "Hoe tuinieren met minder afval en minder werk"** door Rika Decock. Samenkomst om 19u30 in het Parochiehuis, Hulstraat 27, 9890 Asper. Deze activiteit is in samenwerking met KAV en KWB Asper. Iedereen die een siertuin of groententuin heeft is van harte welkom op deze activiteit! Einde omstreeks 22u30.

■ **Velt+ZV+milieudienst Zottegem: Voordracht in het kader van de Dag van de Aarde.** Hoe kunnen we het gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen vermijden? Spreker: Frans De Smedt. Start om 20u in het Ontmoetingscentrum van Leeuwergem, Gentsesteenweg 306 Zottegem. Het Vlaams Parlement besliste om vanaf 2004 het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen voor het beheer van openbare ruimtes te verbieden. Inderdaad, er komen té veel schadelijke stoffen in onze oppervlaktewateren terecht. Maar, laat ons eerlijk zijn, die schadelijke stoffen zijn ook afkomstig van het gebruik van chemische onkruidverdelgers op private domeinen. Hoe kan de gewone burger bijdragen tot een milieuvriendelijker onderhoud van zijn tuin, tuinpad of oprijt? De preventieve aanpak is al heel belangrijk. Met een goed doordacht tuinontwerp en gepaste keuze van het type verhardingen is men al een hele stap ver in de goede richting. Indien dan toch nodig, kan men kiezen voor alternatieve methoden zoals mechanische, thermische of ecologisch

verantwoorde bestrijdingsmiddelen. In het kader van de Dag van de Aarde van zondag 22 april, is dit een gepast onderwerp om even bij stil te staan. "Elk beetje bestrijdingsmiddel dat op onze Aarde terecht komt en aanleiding geeft tot beschadiging van het milieu, is er eentje té veel".

Donderdag 19 april 2007

■ **IWG: Nachtvlindercursus, eerste theorieles.** Samenkomst om 19u30 in het kasteel Liedts, Parkstraat, 9700 Oudenaarde. Begeleider: Marc Zwervaegeher. Naast algemene begrippen over nachtvinders handelt deze les over de wortelboorders, houtboorders, bloeddruipjes, slakrupsen, wespvlinders, spinners, nachtpauwogen, eenstaarten en spanners. Einde omstreeks 22u30. Inschrijven is noodzakelijk door overschrijving van € 15 voor NP-leden of € 20 voor niet-leden op reknr. 001-4040156-85, NP Lampyris, Hotondstraat 2, 9600 Ronse. Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37 of anne.fobert@pandora.be. Zie ook op pagina 13 voor verdere data.

Vrijdag 20 april 2007

■ **VA+MOW-Maarkedal: Voorstelling van de film An Unconvenient Truth van Al Gore.** Start om 20u in de parochiezaal van Etikhove, Nederholbeekstraat 28. Ingang € 3, leden MOW gratis.

Zaterdag 21 april 2007

■ **KZ+ VWG: Vroege vogelwandeling te Zingem.** Gids: Eddy Van Den Abeele, tel. 09/384.43.54. Samenkomst om 6u aan Huize Adelgoed, Ommegangstraat te Zingem. Einde omstreeks 8u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgidsen.

■ **PWG+RO: Vroege voorjaarsflora in de bossen van Ronse, deel 2.** Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 14u op de parking van de Veemarkt (vlakbij de brandweer en bibliotheek en bij de rotonde - Square Eugène Soudan - waar de baan naar Brakel - Ninovestraat - begint). Van daar rijden we naar het Hof ter Guchten om er de bossen langs de oude spoorweg (de 'Pyreneen' voor de Rensenaars) in hok E3-51-31 te doorkruisen op zoek naar de voorjaarsflora. Einde om 17u. De ganse namiddag studie van de flora van één km², waarbij diverse determinatiewerken gebruikt worden en aldus verschillende veldterminatiekenmerken van de flora aangeleerd worden. Ook voor geïnteresseerde beginners. Meebrengen: laarzen, loop, flora's.

■ **ZV: Voorjaarswandeling in de Munkbosbeekvallei.** Gids: Laurent Flostroy, tel. 0498/67.71.09. Afspraak om 14u aan de kerk van Dikkele. Bezoek aan de Munkbosbeekvallei met speciale aandacht voor voorjaarsflora. Einde voorzien rond 17u terug aan de kerk. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen.

Zondag 22 april 2007.

■ **RO+VWG: Vroegemorgenzangtocht in het Muziekbos te Ronse.** Gids: Wim Jourquin, tel. 055/21.70.75. Samenkomst om 6u aan café De Boekzitting op de top van de Muziekborg (volg Rijkswachtdreef en vervolgens Boekzitting). We luisteren en genieten van de vogelzang. Ideaal voor de beginnende vogelliefhebber om kennis te maken met een paar vogelwijsjes. Einde om 9u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgids.

■ **ODU: Gezinswandeling in de Maarkebeekvallei.** Gids: Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10. Samenkomst om 14 u aan de kerk van Maarke voor een kennismakingswandeling in de Maarkebeekvallei. Dit natuurgebied strekt zich uit over de gemeenten Oudenaarde, Maarkedal en Horebeke en is grotendeels gelegen op de noordelijke (steile) flank van de Maarkebeek. Het doet denken aan de landschappen van Valerius de Saedeleer. Op deze wandeling kijken we in 't bijzonder uit naar onze typische voorjaarsflora. Einde om 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, verrekijker.

in het kader van de dag van de aarde worden volgende activiteiten georganiseerd:

■ **KRB: Voorjaarsfloralien in het Burreken.** Gids: Filip Hebbrecht, tel. 055/49.55.63. Samenkomst om 9u30 aan het Perreveld N°14 te Zegelsem. De voorjaarsbloei als Slanke sleutelbloem, Bosanemonen en Wilde hyacintthen veranderen de bronbosjes in een prachtig bloementapijt. Tevens wordt er

in het kader van de Dag van de Aarde ook aandacht gegeven aan het thema 'natuur en landbouw'. Einde omstreeks 12u. Meebrengen: laarzen of stevige wandelschoenen, verrekijker.

Donderdag 26 april 2007

■ ZV: Plantencursus 'Composieten en Schermbloemigen'. Verantwoordelijke: Dominiek Decluyre, tel. 09/360.37.62. Theorieles om 20u in café Meileken aan het station te Zottegem. Deze cursus bestaat uit één inleidingsles en 4 excursies (zie kalender...). Lesgever is Hans Vermeulen, educatief medewerker van Natuurpunt Educatie. Inschrijven voor deze lessenreeks is noodzakelijk en kan door storten van € 25 (leden) of € 35 (niet leden) op reknr. 920-1016321-35 ten name van zwalm.vallei, p.a. Leonce Roelsstraat 5, 9620 Zottegem.

■ IWG: Nachtvliercursus, tweede theorieles. Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37 Samenkomst om 19u30 in het kasteel Liedts, Parkstraat, 9700 Oudenaarde. Begeleider: Marc Zwervaegeher. Naast algemene begrippen over nachtvinders leren we in deze les over de pijlstaarten, tandvinders, beervinders en uilen. Einde omstreeks 22u30.

Zaterdag 28 april 2007

■ NWB: Plantenstudiedag langs het Leopoldskanaal. Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 9u aan de kerk van Bentille (O-Vlaanderen). Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok C2-18-22 (een km² waar sedert 1972 niet meer gestreept werd, een zogezegd 'zwart gat' in de laatste uitgegeven Atlas van de flora van Vlaanderen), waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loop, flora's, lunchpakket met drank. Botanisten van onze regio kunnen voor kostendelend vervoer contact nemen met Karel De Waele (tel. 09/386.45.60).

Zondag 29 april 2007

VA-plus: vlaamse ardenennedag

■ Voormiddag: Kennismaking met geologie, flora en fauna van de Longkruidbosjes te Etikhove. Gids: Jacques Vanheuserwijn, tel. 09/324.09.42. Samenkomst om 9u aan de kerk van Etikhove. Einde om 12u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, veldgidsen en lunchpakket.

■ Voormiddag: Kennismaking met geologie, flora en fauna van de Perlinkbeekvallei. Gids: Gert Govaerts, tel. 09/324.50.51. Samenkomst om 10u aan taverne 'Het Karrewiel' (weg van Sint-Blasius-Boekel naar Elst). Einde om 12u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, veldgidsen en lunchpakket.

■ 's Middags: we nuttigen ons lunchpakket in de oude feestzaal van het College, Hoogstraat 30 in Oudenaarde (bewegwijzering naar de parking van deze school vanaf een zijstraatje rechts in de straat tussen de spoorweg en het Tacambaroplein).

■ Namiddag: Kennismaking met geologie, flora en fauna van de Boterhoek te Michelbeke. Gids: Lieven Nachtergaele, tel. 09/226.29.89. Samenkomst (voor deze die enkel 's namiddags aansluiten) om 14u aan de kerk van Michelbeke (de anderen worden meegeloodst vanuit de feestzaal in Oudenaarde). Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, veldgidsen.

■ Naar analogie met vorig jaar worden er in het kader van de Vlaamse Ardenennedag op twee locaties excursies voor het grote publiek (dus ook niet-leden) ingericht:

■ Voormiddag: Kennismaking met geologie, flora en fauna van het Bois Joly te Ronse. Samenkomst om 9u aan de parking van het kerkhof, kant Hogerluchtstraat. Gids: Philippe Moreaux, tel. 055/21.88.87. Einde omstreeks 12u.

■ Namiddag : Kennismaking met geologie, flora en fauna van het bos 't Ename te Ename. Samenkomst om 14u aan het Enameplein. Gids: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30. De wandeling duurt tot omstreeks 17u.

■ Naast deze locaties worden er verspreid over de Vlaamse Ardennen terug excursies voor verschillende natuurverenigingen ingericht (de 'klassieke Vlaamse

Ardennendag'). Zie schema op blz. 18.

Woensdag 2 mei 2007

■ VA: Lente-avondwandeling in Zulzeke. Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 19u aan de kerk van Zulzeke. Einde bij zonsondergang. Wandeling langs Kabernol, met aandacht voor lentebloeiers en avondlijke vogelgeluiden. Meebrengen: laarzen, verrekijker, aangepaste kledij.

Donderdag 3 mei 2007

■ IWG: Determinatieavond invertebraten + voorbereiding natuurstudiewerkgroependag 2007. Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37 Samenkomst om 19u30 op de Woeste Hoogte, Hotondstraat 2, 9600 Ronse. Tijdens deze vergadering determineren we hoofdzakelijk ongewervelden van ons lopend inventarisatieproject Boschheide, maar zelf gevangen insecten mag je natuurlijk ook meebrengen. We bespreken ook de organisatie van de natuurstudiewerkgroependag 2007 en maken de laatste praktische afspraken. Einde omstreeks 22u30.

Vrijdag 4 mei 2007

■ MOW: Voorstelling van de film An Unconvenient Truth van Al Gore. Film over de opwarming van de aarde. Start om 20u in 'De Woeker', Woeker 3 in Oudenaarde.

Zaterdag 5 mei 2007

■ PWG+VA: Flora van de wegbermen op de flank van de Kluisberg, deel 1. Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 14u aan de kerk van Kwaremont. Einde om 17u. Van daar rijden we naar de wijk Pensmont. De ganse namiddag studie van de flora van één km², hok E2-46-44, waarbij diverse determinatiewerken gebruikt worden en aldus verschillende veldterminatiekenmerken van de flora aangeleerd worden. Ook voor geïnteresseerde beginners. Meebrengen: laarzen, loop, flora's.

Zondag 6 mei 2007

■ OUD: Gezinswandeling in en rond het Volkegembos. Gids: Ugo Sansen, tel. 055/31.94.87. Samenkomst om 14 u aan het De La Kethulleplein. Op deze wandeling nemen we een kijkje in het Volkegembos, een minder gekend stukje van het reservaat bos 't Ename. We staan stil bij een aantal spontane processen en hebben aandacht voor enkele KLE's en de problematiek rond akkervogels. Einde om 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, verrekijker.

Woensdag 9 mei 2007

■ VWG: Vergadering van de Vogelwerkgroep in het Stedelijk Centrum te Heurne, o.l.v. Paul Vandenbulcke, tel. 0475/34.65.86. Aanvang om 20u. Einde om 22u30. In een goed uur trachten we de agendapunten te bespreken, waarna in een lossere sfeer een thema, voorstelling of kwis rond vogels aan bod komt. Het thema van de afsluitende kwis of diashow kan een week voor datum gevonden worden bij 'activiteiten' op onze VWG-website: <http://www.vwg-vlaamseardenenplus.be/>.

Zaterdag 12 mei 2007

■ NWB: Plantenstudiedag aan de Vestingen en de Donk in Oudenaarde. Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 9u op de Parking van Delhaize (tussen de afrit van de N60 en de Walburgakerk). Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok E2-28-34, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loop, flora's, lunchpakket met drank.

■ ZV: Trage wegen in de Munkbosbeekvallei. Gids: Laurent Flostry tel. 0498/67.71.09. Afspraak om 14u aan de kerk van Dikkele. Wandeling met aandacht voor de plaatselijke veldwegels, voetwegels, kerkwegels, ... Einde voorzien rond 17u terug aan de kerk. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen.

Zondag 13 mei 2007

■ SL: Vroege vogelocht in de Scheldevallei te Eke. Gids: Jo Buysse, tel. 09/385.52.89. Samenkomst om 6u aan de kerk van Eke. We luisteren en genieten van de vogelzang (waaronder de Gekraagde roodstaart, die in deze omgeving nog te horen is). Einde omstreeks 9u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, veldgidsen.

■ **ZV+WMB: 'Trage wegen'-wandeling in de Munkbosbeekvallei.** Gids: Laurent Flostroy: 0498/67.71.09. Samenkomst om 14u aan de kerk van Dikkele. Er zal toelichting gegeven worden over de plaatselijke veldwegels, voetwegels, kerkwegels, ... Zaken als: huidige toestand, knelpunten, te verwachten ontwikkelingen zullen aan bod komen. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen.

Donderdag 24 mei

■ **ZV: Zomeravondwandeling Parkbos-Oilenbroek.** Gids: Dominiek Decluyre, tel. 09/360.37.62. Aandacht voor de lentebloei en de grassen. Afspraak: 19u picnic tafel Waesberg te Lierde. Einde omstreeks 22u. Meebrengen: laarzen of stevig schoeisel.

Vrijdag 25 mei 2007

■ **ZV+IWG: Nachtvliedercursus praktijks 1 in Middenloop Zwalm.** Gids: Ward Verhaeghe, tel. 0476/60.02.15. Samenkomst om 20u aan Café 'Vossenhol', Kloosterbosstraat te Zottegem (St-M-Oudenhove). Inventarisatie van nachtvlieders in natuurgebied Middenloop Zwalm, olv. Wim Veraghtert, nachtvliederspecialist Natuurpunt. Inpakken kan om 22u en om 7u 's morgens. Afsluiten met ontbijt om 9u in het 'Vossenhol'. Meebrengen: laarzen, geschikte kledij, determinatiemateriaal.

■ **Vrijdag 25 mei tot en met Pinkstermaandag 28 mei**
■ **NWB: Botanisch Pinksterweekend in Frans Loiharingen,** vanuit Heudicourt-Sous-les-Côtes bij de Lac de Madine. Gids: Jean De Prez, tel. 09/251.27.26. Kalkhellingen, hellingbossen, kalkgraslanden à volonté. Inschrijven uiterlijk tegen 15 februari 2007 door overschrijving van € 50 per persoon op rekening 446-6603411-82 van De Prez-Bracke, Wolfputstraat 37, 9041 Oostakker. Botanisten van onze regio kunnen voor kostendelend vervoer contact nemen met Karel De Waele (tel. 09/386.45.60).

Zaterdag 26 mei 2007

■ **KBE: Superwerkdag in het bos t' Ename.** Begeleider: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30 en Jean De Lafonteyne tel. 0495/632591. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat te Mater. Ons prachtige perceel 'Het Schuifelbeen' krijgt weer zijn jaarlijkse maaibeurt. Meebrengen: laarzen, werkhandschoenen, zaag, bijl. Einde omstreeks 17u.

25 tot 28 mei 2007

■ **KBE+JNM: Bos t' Ename 'binnenste buiten II'** Tijdens dit verlengd weekend waarin 'ouwe sokken' van JNM, Wielwaaljongeren of BJN elkaar terugvinden staat er heel wat op het programma: Vrijdagavond zoogdierenavond, zaterdag sluiten we aan bij de superwerkdag met 's avonds een BBQ, zondag en maandag werken we de beheerswerken verder af. Tussendoor nemen we tijd voor een excursie in het reservaat. Slapen doen we in tenten (matje en slaapzak meebrengen volstaat), voor het eten zijn Dirk, Frank en Sofie weer van de partij. Een fiets is handig doch niet noodzakelijk. Honden laten we liever thuis. Info en inschrijving: Veerle Debock, veerledebock@hotmail.com, tel. 0487/86 19 65.

Zondag 27 mei 2007

■ **IWG+PWG+VWG: 'Safari in t park'** (Dag van het Park en Dag van het Lieveheersbeestje). In het kader van de Dag van het Park en Dag van het Lieveheersbeestje gaat deze happening door in het park Liedts te Oudenaarde. Start om 10u, einde omstreeks 18u. Er zijn diverse wandelingen, ook gericht naar de beginnende natuurliefhebber. Verschillende thema's, zoals insekten (o.a. om 14u Lieveheersbeestjeswandeling), vogels en planten komen aan bod. Naast de geleide themawandelingen is er een zoektocht met prijzen, doorlopende tentoonstelling, verkoop- en infostanden, voorstelling van de natuurstudiewerkgroepen.

Dinsdag 29 mei 2007

■ **ZV: Beheerswerken in het natuurgebied Boterhoek (Middenloop Zwalm).** Verantwoordelijke: Joris Otte, tel. 09/360.44.82. Samenkomst om 19u aan de Boembekemolen. Er worden distels gemaaid. Einde rond 22u. Meebrengen:

STELLEN VOOR:

SAFARI IN 'T PARK

Op 27 mei van 10u tot 18u in
PARK LIEDTS te OUDENAARDE

Kom en ervaar zelf, wat het precies is dat zo vele natuurliefhebbers boeit!
In een safari doorheen het park, maak je kennis met verschillende vormen van natuurbeleving. Er zijn zelfs mooie prijzen te winnen!

IN HET KASTEEL: doorlopende tentoonstelling, boekenstand, materialen,...

GELEIDE WANDELINGEN:

(Start telkens aan het kasteel)

Vogelwandeling: om 10u

en 14u30

Plantenontdekkingstocht: om 10u30

en 15u30

Spinnenspeurtocht: om 11u

en 15u30

Lieverheersbeestjesafari: om 14u

VOOR DE KINDEREN:

(8- tot 13-jarigen)

Activiteiten van 10u tot 12u

en van 14u tot 16u

ORGANISATIE: natuurstudiewerkgroepen van natuurpunt regio Vlaamse Ardennen Plus, en JNM, insamenwerking met de Liedtskring. Info: Lampyris@telenet.be, tel. 055/21 01 37.

laarzen of stevig schoeisel, zeis.

Donderdag 31 mei 2007

■ **IWG: nachtvliedercursus praktijks 2** in het park Liedts te Oudenaarde. Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37 Samenkomst om 22u aan het kasteeltje, Parkstraat, 9700 Oudenaarde. Rond deze tijd van het jaar kunnen tal van interessante nachtvlieders gevangen en gedetermineerd worden, vandaag in stedelijk gebied. Begeleider: Wim Veraghtert.

Zaterdag 2 juni 2007

■ **PWG+VA: Flora van de wegbermen op de flank van de Kluiberg, deel 2.** Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 14u aan de kerk van Kwaremont. Einde om 17u. De ganse namiddag studie van de flora van één km², hok E2-47-33, met de wijk Knokt, waarbij diverse determinatiewerken gebruikt worden en aldus verschillende veldterminatiekenmerken van de flora aangeleerd worden. Ook voor geïnteresseerde beginners. Meebrengen: laarzen, loop, flora's.

Zondag 3 juni 2007

■ **SL: Dagtocht naar het Parc Naturel des Haut-Pays te Honnelles.** Gids: Eddy Saveyn, tel. 093/80.03.00. Samenkomst om 8u aan de kerk van Leupegem. Kostendelend rijden. We maken een dagtocht in en rond het beboste valleitje van de Grande Honnelle, een zijriviertje van de Haine en komen daarbij flinke hellingen tegen. De regio staat bekend om zijn kalkminnende orchideeën. Langs de beek treffen we Grote gele kwik, IJsvogel, Bosbeekjuffer en de uiterst zeldzame Grote tanglibel. In het omringende landschap van weilanden en akkers hebben Geelgors, Roodborsttapuit en Paapie het duidelijk naar hun zin. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: stapshoenen of laarzen, verrekijker, veldgidsen, rugzakje met picknick en drank.

■ **ODU: Gezinswandeling in het Speybos,** een educatief

reservaat van de stad. Gids: Jan Heirweg, tel. 055/30.98.10. Samenkomst om 14u aan de parking van het Administratief Centrum Maagdendaale in Oudenaarde. 't Spei is een natuureducatief gebied dat in 1997 werd ontwikkeld door de stad Oudenaarde waar scholen natuuronderwijs in de praktijk kunnen brengen. Einde om 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, verrekijker.

■ **KZ: Wandeling van Grootmeers naar Kaaimeers te Meilegem via het veer.** Gids: Eddy Vandenabeele, tel. 09/384.43.54, Natalie Schepens en Lieven Nachtergaele. Samenkomst om 14 u aan de Scheldebrug te Zingem. We wandelen in groepjes van 10 door de Grootmeers en gaan over de Schelde met de plaatselijke veerboot, na een korte wandeling in de Kaaimeers keren we terug met het veer en wandelen langs Mezureput terug door Grootmeers. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen of goed schoeisel.

Dinsdag 5 juni 2007

■ **ZV: Beheerswerken in natuurgebied Jansveld (Middenloop Zwalm).** Verantwoordelijke: Jan François, tel. 09/361.03.00. Samenkomst om 19u aan het zuiveringsstation van Brakel. Er worden distels gemaaid. Einde om 22u. Meebrengen: laarzen of stevig schoeisel, zeis.

Woensdag 6 juni 2007

■ **SL: Zomeravondwandeling in Astene.** Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 19u aan de kerk van Astene. Einde bij zonsondergang. Wandeling door Astenedreef met bezoeken aan het pas aangeplante stadsbos en ommetje door het park van de Ceder. Meebrengen: stevig schoeisel, verrekijker, aangepaste kledij.

Zaterdag 9 juni 2007

■ **ZV: Excursie plantencursus: 'Composieten en Schermbloemen'.** Gids: Hans Vermeulen (verantw. Dominiek Declercq, tel. 09/3603762). Samenkomst om 14u aan de picnictafel aan de Waesberg te Lierde. Einde om 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, determinatiegidsen, loep.

■ **NWB: Plantenstudiedag in de Groenvelden te Mariakerke (Gent).** Gids: Jean De Prez, tel. 09/251.27.26. Samenkomst om 9u aan de kerk van Mariakerke. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok D3-11-23, met hooilanden en natuurontwikkelingspark, waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Botanisten van onze regio kunnen voor kostendelend vervoer contact nemen met Karel De Waele (tel. 09/386.45.60).

■ **IWG: nachtvlindercursus praktijkles 3 in het natuurgebied 't Burreken te Schorisse.** Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37 Samenkomst om 22u in de Stokstraat 54, 9688 Schorisse. Bij zwoel weer komen honderden nachtvlinders naar de kwiklampen gevlogen. Een hele kluit voor de cursisten om deze allemaal te determineren. Begeleider: Ronny De Clercq en Marc Zwerfvaegher.

Zondag 10 juni 2007

■ **VA: Familiale wandeling langs en in de omgeving van de kanaaloevers in Moen.** Gids Willy Herremans; tel. 056/218272. Samenkomst om 14u aan de kerk van Zwevegem-Knokke. Aandacht voor het landschap en de planten. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen.

■ **ZV+IWG: Lieveheersbeestjesticht te Zwalm.** Gids: Ronny Declercq tel. 055 /45.63.42. Samenkomst om 14u aan de Boembekemolen (Michelbeke). Wandeling met bijzondere aandacht voor LHB'tjes. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: Lieveheersbeestjesticht, insectengids, loep.

Dinsdag 12 juni 2007

■ **ZV: Beheerswerken in natuurgebied Vossenhol (Middenloop Zwalm).** Verantwoordelijke: Jan François, tel. 09/361.03.00. Afspraak om 19u aan de ingang van het Kloosterbos, Kloosterbosstraat (Zottegem-Sint-Maria-Oudenhove). Er worden distels gemaaid. Einde rond 22u. Meebrengen: laarzen of stevig schoeisel, zeis.

Donderdag 14 juni 2007

■ **IWG: Determinatieavond invertebraten.** Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37. Samenkomst om 19u30 op de Woeste Hoogte, Hotondstraat 2, 9600 Ronse. Tijdens deze vergadering determineren we hoofdzakelijk ongewervelden van ons lopend inventarisatieproject in het natuurreservaat Boschheide. Zelf meegebrachte invertebraten determineren kan ook. Meebrengen: bino en determinatieboeken. Einde omstreeks 22u30.

Zaterdag 16 juni 2007

■ **VWG+ RLVA: Gorzendag.** Gids: Paul Vandenbulcke, tel. 055/49.60.12. Samenkomst om 8u aan de loods in de Braambrugstraat 43 te Ename. We splitsen ons in groepjes op, gaan in teams op zoek naar o.a. Geelgorzen en Veldleeuwerikken en kijken of de maatregelen van het voorbije akkervogelproject al beginnen vruchten af te werpen. Einde omstreeks 12u30. Meebrengen: verrekijker, goed schoeisel.

■ **PWG+OUD: Flora van de Schelde-oever, deel 1.** Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 14u aan de parking aan de voet van de Scheldebrug te Eine. Einde om 17u. De ganse namiddag studie van de flora van één km², hok E2-28-22, waarbij diverse determinatiewerken gebruikt worden en aldus verschillende veldterminatiekenmerken van de flora aangeleerd worden. Ook voor geïnteresseerde beginners. Meebrengen: laarzen, loep, flora's.

Zondag 17 juni 2007

■ **Planten-, amfibieën- en vogeltocht in de Pyreneeën.** Gids: Philippe Moreaux, tel. 055/21.88.87. Samenkomst om 14u bij de paterskerk op de Steenweg op Elzele te Ronse. De poeltjes die aangelegd werden in de Pyreneeën bieden aan salamanders de mogelijkheid om zich in de Vlaamse Ardennen in stand te houden Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, plantengidsen, insectengidsen, vogelgidsen.

■ **SL + OUD: Wandeling over natuurbeheer in de Langemeersen te Wortegem-Petegem.** Gids: Alexander Van Braeckel, tel. 0473/85.45.62 en Paul Cardon 055/31.19.92. Samenkomst om 14u in de Meersstraat (Petegem a/d Schelde) op T met centrale zijstraat naast het populierenbos. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, verrekijker.

Dinsdag 19 juni 2007

■ **ZV: Beheerswerken in natuurgebied Parkbos-Uilenbroek.** Verantwoordelijke: Herman Hastraete, tel. 09/360.72.11. Afspraak om 19u aan de picnic-tafel op de Waesberg (St-Maria-Lierde). Er worden distels gemaaid. Einde om 22u. Meebrengen: laarzen of stevig schoeisel, zeis.

Donderdag 21 juni 2007

■ **ZV: Zomeravondwandeling Jan De Lichte-reservaat (Molenbeek).** Gids: Bart Magherman, tel. 09/360.09.99. Afspraak om 19u aan de kerk van Velzeke (Zottegem). Einde om 22u. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen.

Vrijdag 22 juni 2006

■ **KZ: Beheerswerken in de Grootmeers te Zingem.** Verantwoordelijke: André Vandecapelle, tel. 09/384.29.73 GSM: 0498/45.93.42. Samenkomst om 13 u aan de ingang langs de Schelde (Trekweg). Er worden voornamelijk distels gemaaid. Einde omstreeks 18u. Meebrengen: zeis.

Zaterdag 23 juni 2007

■ **KZ: Beheerswerken in de Grootmeers te Zingem.** Verantwoordelijke: André Vandecapelle, tel. tel: 09/384.29.73 GSM: 0498/45.93.42. Samenkomst om 8u 30 aan de ingang langs de Schelde (Trekweg). Er worden voornamelijk distels gemaaid. Einde omstreeks 18u, met een hapje en een drankje; iedereen welkom. Meebrengen: zeis en/of riek.

■ **IWG: nachtvlindercursus praktijkles 4 in het bos 't Ename.** Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37 Samenkomst om 22u aan de loods van de werkgroep Bos 't Ename, Braambrugstraat 43, Oudenaarde. Het is de periode van de kortste nacht, toch maken wij er voor de liefhebbers een

lange nacht van. Als afsluiter staan er, kaderend binnen een zonnewendehappening, niet alleen nachtvlinders maar ook glimwormen, vleermuizen, uilen en andere nachtbrakers op het programma. Soep, broodjes, een biertje, een wijntje, behoren tot de mogelijkheden... Begeleiders nachtvlinders: Diego Van De Keere, Ronny De Clercq en Marc Zwervaeher.

Zondag 24 juni 2007

■VA: Familiale natuurwandeling naar de Beniksberg te Nieuwrode-Wezemaal en in het Dunbergbroek te Holsbeek. Gids: Frank Delbecque, tel. 016/63.01.74. Begeleidende gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 8u aan de kerk van Eke (kostendelend rijden) of om 9u30 aan de kerk van Nieuwrode. Het eerste gebied is een Vlaams Natuurreservaat van ca. 50 ha en wordt gevormd door een Diestiaanheuvel. Sedert een tiental jaar worden exoten- en naalddhoutaanplanten omgevormd naar heide, droog grasland en eiken-berkenbos. Interessante soorten zijn o.a. Dopheide, Liggende vleugeltjesbloem, Stippelvaren, Hengel, Boompieper. Het Dunbergbroek is een Natuurpuntreservaat en behoort tot de uitgestrekte Hagelandse Vallei. Het gebied bestaat uit een mix van vochtige bossen en natte hooilanden met o.a. Brede en Gevlekte orchis, Kleine valerian, Karwijselie, Moerastreepzaad en ander fraais. Einde om 17u. Meebrengen: laarzen of waterdicht schoeisel, lunchpakket, drank, rugzak, verrekijker, veldgidsen.

■OUD + SL: Insecten- en plantenwandeling in de Langemeersen te Wortegem-Petegem. Gids: Nico Geiregat 0473/93.32.33 en Alexander Van Braeckel, tel. 0473/85.45.62. Samenkomst om 14u in de Meersstraat (Petegem a/d Schelde) op T met centrale zijstraat naast het populierenbos. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, insectengids, verrekijker.

Zondag 24 juni tot en met zondag 1 juli 2007

■NWB: Botanisch zomerverlof in Zwitserland vanuit Crans Montana. Verblijf in halfpension. Inschrijven door overschrijving van € 100 per persoon tot uiterlijk 30 november 2006 op rekening 380-0125214-58 van Harry Vandecnocke, Zeebruggeaan 57, 8380 Lissewege, tel. 050/54.49.24 of GSM 0475/93.20.63.

Dinsdag 26 juni 2007

■ZV: Beheerswerken in natuurgebied Perlinkbeekvallei. Verantwoordelijke: Gert Govaerts, tel. 09/324.50.51. Afspraak om 19u aan de kerk van Sint-Blasius-Boekel. Er worden distels gemaaid. Einde om 22u. Meebrengen: laarzen of stevig schoeisel, zeis.

Donderdag 28 juni 2007

■IWG: Determinatieavond invertebraten. Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37 Samenkomst om 19u30 op de Woeste Hoogte, Hotondstraat 2, 9600 Ronse. Determineren in functie van ons lopend inventarisatieproject Boscheide. Meebrengen: bino en determinatieboeken. Zelf gevangen ongewervelden mag je natuurlijk ook meebrengen. Einde omstreeks 22u30.

Zaterdag 30 juni 2007

■PWG+OUD: Flora van de Schelde-oever, deel 2. Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 14u aan de parking aan de kerk van Elsegem. Einde om 17u. De ganse namiddag studie van de flora van één km², hok E2-37-41, met ook nog een oude Scheldearm, waarbij diverse determinatiewerken gebruikt worden en aldus verschillende veldterminatiekenmerken van de flora aangeleerd worden. Ook voor geïnteresseerde beginners. Meebrengen: laarzen, loop, flora's.

Zondag 1 juli 2007

■Boembeke VZW + ZV: Boembekefeesten. Samenkomst aan de Boembekemolen (Michelbeke) vanaf 19u: **barbecue** voor alle omwonenden, sympathisanten en medewerkers. Inschrijven doe je telefonisch vóór 24 juni op het nummer 055/42.76.96 bij familie De Sutter. De kostprijs van de barbecue bedraagt € 12,5 voor volwassenen en € 8 voor kinderen. Er is keuze tussen vlees en vegetarisch.

Dinsdag 3 juli 2007

■ZV: Beheerswerken in natuurgebieden Jan De Lichte en Bruggenhoek (Middenloop Zwalm). Verantwoordelijke: Bart Magherman, tel. 09/360.09.99. Afspraak om 19u aan de molen, Beugelstraat, Velzeke. Er worden distels gemaaid. Einde om 22u. Meebrengen: laarzen of stevig schoeisel, zeis.

Zaterdag 7 juli t.e.m. dinsdag 17 juli 2007

■SL: Reis naar Roemenië (Karpaten, Donaudelta en Dobrogea) o.l.v. Michel Vander Vennet.

Zondag 8 juli 2007

■OUD: Familiale wandeling langs de brongebieden van de Oosebeek. Gids: Guido Tack, tel. 055/30.25.8910. Samenkomst om 14 u aan de kerk in Mater. Einde om 17u. Meebrengen: goed schoeisel of laarzen, verrekijker.

Dinsdag 10 juli 2007

■ZV: Beheerswerken in natuurgebied Bruul (Middenloop Zwalm). Verantwoordelijke: Joris Otte, tel. 09/360.44.82. Afspraak om 19u aan de Boembekemolen, Boembekestraat te Michelbeke. Hooilandbeheer: afvoer maaisel. Einde om 22u. Meebrengen: laarzen en riek.

Woensdag 11 juli 2007

■VWG: Vergadering van de Vogelwerkgroep in het Stedelijk Centrum te Heurne, o.l.v. Paul Vandenbulcke, tel 0475/34.65.86. Aanvang om 20u. Einde om 22u30. In een goed uur trachten we de agendapunten te bespreken, waarna in een lossere sfeer een thema, voorstelling of kwis rond vogels aan bod komt. Het thema van de afsluitende kwis of diashow kan een week voor datum gevonden worden bij 'activiteiten' op onze VWG-website: <http://www.vwg-vlaamseardennenplus.be/>.

Zaterdag 14 juli 2007

■KRB: Natuurbeheer in Het Burreken. Verantwoordelijke: Filip Hebbrecht, tel 055/49.55.63. Samenkomst om 9u aan het Perreveld N°14 te Zegelsem. Voor wie de handen uit de mouwen wil steken is dit een mooie gelegenheid. Hooilandbeheer, vrijhouden van het wandelpad, maaien van een ingesloten veldje. Einde omstreeks 12 u. Meebrengen: laarzen, zeis, hark.

Dinsdag 17 juli 2007

■ZV: Beheerswerken in natuurgebied Jansveld (Middenloop Zwalm). Verantwoordelijke: Jan François, tel. 09/361.03.00. Samenkomst om 19u aan het zuiveringsstation van Brakel. Er worden distels gemaaid. Einde om 22u. Voorzie laarzen of stevig schoeisel, zeis.

Dinsdag 17 juli t.e.m. vrijdag 27 juli 2007

■SL: Reis naar Roemenië (Karpaten, Donaudelta en Dobrogea) o.l.v. Jacques Vanheeuverswyn.

Donderdag 19 juli 2007

■ZV: Zomeravondwandeling Munkbosbeekvallei. Gids: Laurent Flostroy, tel. 0498/67.71.09. Afspraak om 19u aan de kerk van Dikkele. Einde voorzien rond 22u terug aan de kerk. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen, verrekijker.

Zaterdag 21 juli 2007

■PWG+ZV: Zomerflora langs het Mijnwerkerspad, deel 1. Gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60. Samenkomst om 14u aan de kerk van Rozebeke. Van daar rijden we naar de Boembekemolen aan de Zwalm en aan het Mijnwerkerspad. Einde om 17u. De ganse namiddag studie van de flora van één km², hok E3-23-34, waarbij diverse determinatiewerken gebruikt worden en aldus verschillende veldterminatiekenmerken van de flora aangeleerd worden. Ook voor geïnteresseerde beginners. Meebrengen: laarzen, loop, flora's.

Zaterdag 28 juli 2007

■NWB: Plantenstudiedag in omgeving Weelde-Station en Baarle-Hertog. Gids: Luc Van Craen, tel. 03/605.54.13. Samenkomst om 9u aan het station van Weelde (Antw.). Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in kmhok B5-27-24 (een km² waar sedert 1972 niet meer gestreep werd, een zogezegd 'zwart gat' in de laatst uitgegeven Atlas van de flora van Vlaanderen), waarbij ook het gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loop, flora's, lunchpakket met drank. Botanisten van onze regio kunnen voor kostendelend vervoer contact nemen met Karel De Waele (tel. 09/386.45.60).

LE ROY RINASSUR BVBA

Warandestraat 17, 9810 Nazareth
Tel: 09/385.44.60 - 09/385.61.32
e-mail: leroy@rinassur.be

verzekeringsmakelaar nr. 13839

**ALLE BELEGGINGEN - LENINGEN
VERZEKERINGEN**

uw kwaliteitsfoto's in 1 uur

Koen Snauwaert

SPECTOR

NIKON

OLYMPUS

Stationsstraat 63 - 8790 Waregem

Tel: 056/60.52.16

TUINAANLEG EN - ONDERHOUD

alle snoeiwerken
ook verlagen van bomen

MICHAEL BEKAERT

**Ganzendam 9 - 9890 Vurste
Tel: 0497/43.01.79**

**optiek
Van Ommeslaeghe**

de specialzaak voor
verrekijkers, telescopen
sterrenkijkers

Nederstraat 20
9700 Oudenaarde
055/31.18.01

grote keuze, alle merken

speciale condities voor
Natuurpunt-leden

BOEKHANDEL

**Nederstraat 42 - Hoogstraat 37
9700 Oudenaarde**

**Tel: 055/31.44.77
Fax: 055/30.03.45**

P.V.S.
electronic
developments
b.v.b.a.

ELEKTRONICA

ontwerp - productie - repair

Voor alle inlichtingen: **055/49.60.12** of
info@pvsed.com

Neerstraat 28, 9636 Nederzwalm. BE 866.983.228

Office Partners

méer dan complete kantoorinrichting

**gratis catalogoog
& info folder
professioneel advies op maat**

<http://www.officepartners.be>
e-mail: officepartners@skynet.be

Doornikstraat 8 - 9700 Oudenaarde
Tel: 055/30.41.13 - Fax: 055/30.91.13

TUINAANLEG
specialiteit
opritten en terrassen

tuinarchitect

VAN COLENBERGHE ERIC

Pontstraat 72 - 9870 Zulte
Tel. / Fax: 056/60.40.21

POLET ACCOUNTANCY BVBA
Boekhouding - Fiscaliteit - BTW

Eenmanszaken - Vennootschappen

Pascal Polet

Meiweg 30, 9870 Zulte

Tel: 056/61.53.27

Fax: 056/61.79.01

Gsm: 0476/44.90.91

Email: polet.accountancy@skynet.be

**Boomkwekerij
DE BOCK LV**

Wij zijn specialisten in:

*Sierheesters, Rozen, Bamboes,
Vaste planten, Coniferen, Sierbomen,
Haagplanten, Fruitbomen.*

Pelikaanstraat 89
9700 Oudenaarde - Nederename

Tel: 055/30.24.80 (bedrijf)
Fax: 055/31.35.83

**Solid partners
flexible solutions**

**FORTIS
BANK**

**Naamloze vennootschap
Warandeborg 3
B 1000 Brussel**

**B.T.W. BE 403.199.702
H.R. Brussel nr. 76034**

Het vogeljaar in en rond de tuin (vervolg)

Daniël Packet

In juli loopt het broedseizoen ten einde maar door het koudere voorjaar in 2006 zijn veel vogels later gestart.

Onze **Torenvalken** doen dat pas begin juni: waarschijnlijk een nieuw samengesteld koppel. Gans de julimaand zijn ze druk bezig hun 5 jongen in de nestkast te verzorgen.

Duiven trekken zich van een broedstop weinig aan: **Turkse tortels** (2 koppels) en **Houtduiven** (3 koppels) blijven hun kroost uitbreiden tot in september. Een **Holenduif** maakt gebruik van de aangeboden nestkast en brengt er 2 maal 2 jongen groot.

Ortolaan

foto: Gerard Mornie

Begin juli komt de terugtrek reeds op gang: eerst de naar Oost-Afrika trekkende **Bosrietzangers**, gevolgd door de naar West-Afrika trekkende **Kleine karekieten**.

Een Pimpelmees die tijdens de winter op de voederplaats aanwezig was, wordt in maart gecontroleerd in Frankrijk (150 km) maar is in augustus terug in de tuin aanwezig.

Een **Wespendief** komt de tuin ingedoken. Hij is de bijen gevolgd die met hun voorraad naar de kasten terugkeren. Pech dus voor de snoeper.

In augustus komt de trek goed op gang voor de overige zomergasten. De vele sporkenstruiken in de tuin, waarvan de bijen reeds de overvloedige nectar hebben geoogst, schenken nu hun zwarte bessen aan de **Zwartkoppen**, **Grasmussen** en **Tuinfluiters**, die hiermee hun vetreserves aanvullen voor hun verre reis.

In deze periode is het altijd uitkijken naar soorten die nu door de tuin trekken: **Bonte vliegenvanger**, **Braamsluiper**, **Fitis**, **Draaihals**, **Gekraagde roodstaart** en dit jaar voor het eerst een **Ortolaan**.

Aangrenzend wordt een akker ingezaaid met mosterdzaad. De vele vlinders die hier op bezoek komen hebben onder de vorm van rupsen veel voedsel achtergelaten voor terugtrekkende vogels. Hierin verblijft gedurende een week de zeer zeldzame **Kwartelkoning**.

September vormt de overgang tussen de onzichtbare nachttrek van de insecteneters en de zichtbare dagtrekkers. Tot deze laatsten behoren de kwikken en de graspiepers.

In oktober is het uitkijken naar de eerste vinkachtigen: Talrijke **Groenlingen** hebben de zonnebloemen gevonden en in de voormiddag trekken kleine groepjes **Vinken** over.

Op 10 oktober is de eerste **Veldleeeuwerik** te zien en er zullen nog vele honderden volgen. Op de overgebleven bessen zijn nu steeds meer **Zanglijsters** actief.

Het blijft dit jaar lang wachten op de eerste **Koperwieken** maar op 25 en 26 oktober komen ze massaal het land binnengevallen. Met duizenden en in grote groepen trekken ze voorbij. Tussen hen ééntje uit IJsland. Dit is een ondersoort (*Turdus iliacus coburni*). Ondertussen is de waarneming gehomologeerd door het BAHC. Dit is slechts de derde waarneming voor ons land.

De honderdjarige Zomereik in de tuin laat nu een stortregen aan eikels los en de **Vlaamse gaaien** komen ze ophalen om ze ergens weg te stoppen en helpen zo een boompje planten, maar de **Houtduiven** komen met tientallen op een rustig moment de eikels opkuisen zodat er nu van die overvloed niets meer te bespeuren valt.

Op 1 en 2 november zijn de **Kramsvogels** aan de beurt. Nooit geziene groepen trekken voorbij en daarna is het gedaan en gaan we een kalme vogelwinter tegemoet. Geen spoor van al die invasiegasten van verleden jaar.

Je zal het ook wel gemerkt hebben op de voedertafel: weinig beweging en de voorraad moet minder snel aangevuld worden.

Voor mij was dit vogeljaar wel bijzonder. Voor het eerst in veertig jaar ringwerk zijn dit jaar 100 soorten vogels van een ring voorzien. Dit is natuurlijk niet allemaal in de tuin gebeurd want ik ben in veel verschillende biotopen actief geweest. Hopelijk kan ik volgende keer iets laten weten over de terugmeldingen van deze vogels.

Tsjechow

Norbert Desmet

Langs de E17 van Gent naar Waregem, ergens halverwege staat een boerderijtje met knotwilgen en fruitbomen en struikjes en koterijen en alles erbij, zoals het een oud boerderijtje past. Stond! Weg is mijn stukje natuur dat opviel tussen de immense maïsree in de zomer, weg is tegelijk het speelterrein van een koppeltje Holenduiven en Ringmussen, maar ook van een legertje pissebedden en andere ongewervelden. Misschien zaten daar de laatste loopkevers van een heel km.hok? En de hommels met hun nesten onder de verdroogde pollen gras aan de rand van het schapenweide? En de vleermuizen uit het schuurtje, de Steenuil, de spitsmuizen, de nachtvlinders ... Beangstigend als men stilstaat bij wat de bulldozer in één dag verwoest heeft. Misschien past hier een overplakt verkeersbord: Biodiversiteit om zeep ... Maar wie ligt daar nu wakker van dat een eilandje natuur op een hoopje geduwd wordt. Het gebeurt zo onopvallend, alle wetten en ronkende woorden van zoveel milieuschepenen ten spijt. En er is ook de machteloosheid van de milieumambtenaar die er wel wat wil aan doen maar daarbij moet opboksen tegen een logge en niet-betrokken ambtenarij en soms zelfs tegen zijn eigen burgemeester ... De knotwilgen en bomen liggen geveld, doe dan nog maar wat.

We zijn wel niet alleen in ons protest en onze ergernis: getuige een uittreksel uit 'Het geslepen potlood', de rubriek van Benno Barnard in Knack, 3 jan. 2007: "Boven de heuvels aan de overkant van de Dijle hangen lage, vochtige wolken. Ik verheug me op de zomeravonden onder de appelboom, wanneer de Vossen opgewonden over kippenhokken keffen en de uilen aan de wijde omgeving hun lugubere sprookjes vertellen. Nu slapen de salamanders onder de houtstapel bij de keukendeur; pas in het voorjaar kruipen ze weer terug naar de bron in de tuin. Die bron is wettelijk beschermd. Mijn huis is dat niet: het staat me vrij dit restant achttiende eeuw naar eigen goeddunken te verpesten".

"Ik mag het zelfs afbreken en met gele baksteen een dubbele garage neerzetten", zei ik tegen een autocutone liberaal uit een nabije villa. In mijn pleidooi voor monumentenzorg en een gestrenge ruimtelijke ordening herkende hij groene dwaasheid en conservatieve terreur: "Jij leeft in een wereld

van oude koeien, buurman. Oude koeien en oude koten".

"Toen ik iets wilde terugzeggen – iets over omgehakte boomgaarden en huizen zonder een ziel - droeg hij plotseling een gedateerd kostuum met een hoge boord: hij was een ander, een rijke herenboer uit de verhalen van Tsjechow; tussen ons beiden gaapte een hoogte die onoverbrugbaar was."

We hebben dus medestanders maar de tijd tikt in ons nadeel. Ik zou zeggen wees waakzaam en blijf het zeggen en probeer, probeer met veel vindingsrijkheid er iets aan te doen.

JNM wordt en zoekt ouwe sok!

Al bijna 50 jaar lang worden de Vlaamse vlaktes, bossen en stranden doorkruist door Jeugdbonders. In 2008 doen ze dat al 25 jaar onder de naam JNM'ers.

Actie uit de ouwe(sok)-doos

Uit Nederland lekte de eerste afdeling Vlaanderen binnen via Antwerpen op het einde van 1958. Met vallen en opstaan ontwikkelde de Jeugdbond zich. De Euglena kwam en ging en kwam terug, nieuwe afdelingen ontstonden, werkgroepen werden opgericht. Samen met de kampen, vele weekendjes en soms saaie vergaderingen ontstonden ook goede vriendschappen, koppeltjes en daarbij horende sappige roddels...

Een van die koppeltjes huwde op 16 april 1983 na vele uren nachtelijk overleg. De Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie vond de Wielewaaljongeren en onze kleine spruit JNM begon aan zijn eerste levensjaren ...

Nu bijna 25 jaar verder en bijna zelf ouwesok telt JNM 3000 leden verspreid over zo'n 50 afdelingen.

Wat deden alle andere 'ouwesokken'?

Deze twee jubilea, 50 jaar Jeugdbond en 25 jaar JNM, zullen dan ook niet onopgemerkt voorbijgaan: we organiseren een groot feest (in juli 2008) en schrijven een jubileumboek.

De website www.ouwesok.be is er om samen herinneringen boven te halen bij foto's, straffe stoten en andere typische jeugdbondsfenomenen over de 50 jaar heen.

Wil je zelf foto's invoeren, commentaar geven en lustig discussiëren op het forum? Log je dan snel en gemakkelijk in op 'aanmelden ouwesok.be'.

Wil je op de hoogte gehouden worden van de feestelijkheden in 2008. Voer dan je contactgegevens in op 'jubileumfeest'. Wij verwachten jou alvast op www.ouwesok.be en op het jubileum!

Verboden buiten te spelen wegens mooi weer ...

Rik Desmet

We staan er al lang niet meer stil maar we hebben het al zo ver gebracht dat we, na een paar dagen mooi weer, beter binnen blijven. Laat staan die fiets! Veel te ongezond! Fijn stof en ozon zijn de boosdoeners. We willen het niet geweten hebben dat schattingen over het aantal doden door luchtvervuiling variëren tussen de 6000 en 10.000, dat betekent in België alleen al een flink dorp weggemaaid door onze welvaart ...

Op 15 en 16 maart stond het land in rep en roer. De Vlaming werd geraakt in wat hem het dierbaarst is. Twee volle dagen gold er op de delen van autostrades een snelheidsbeperking van 90 km/h. Een auto die

trager rijdt vervuult nu eenmaal minder: vanaf 90 km/h neemt de vervuiling exponentieel toe, als je de snelheid vermindert van 110 naar 90 km/h, stoot je ongeveer de helft minder stof uit. Fijn stof bestaat uit in de lucht zwevende deeltjes kleiner dan 10 micrometer die diep kunnen doordringen in de longen en de bloedbaan. Ze zijn schadelijk omdat ze allerlei vervuilende stoffen meedragen. Wordt er twee dagen meer dan 70 microgram per kubieke meter gemeten, dan geldt dat de luchtkwaliteit 'ondermaats' is. Van Europa mag de drempel van 50 microgram fijn stof per kubieke meter maximaal 35 keer overschreden worden. Vlaanderen haalt die norm niet. Uiteraard is dit stof niet enkel van het verkeer afkomstig én is het groot deel afkomstig uit het buitenland, al is dat laatste minder van toepassing bij windstilte. Voor wie de luchtkwaliteit wil volgen: surf naar <http://www.irceline.be/>.

Lezersrubrieken puilden uit, het merendeel der brieven kwam van geschokte autobestuurders die schamperden over de maatregel, een minderheid schaarde zich achter de maatregel. Zelfs minister Peeters volgde gedwee de klagers en riep op tot clementie voor de snelheidsovertreders, toch voor de eerste dag. Toch vreemd, je voert zelf een maatregel in en vraagt dan dat er niet opgetreden wordt tegen overtreders, dat is dan politiek zeker.

Terwijl iedereen de mond vol heeft van het broeikas effect blijkt weer eens hoe moeilijk we consequenties aanvaarden. Twee dagen wat trager rijden is er voor veel Vlamingen al te veel aan, hoe zit dat dan met het zo beruchte draagvlak? In Duitsland, het Europese Mekka van de snelheid, blijkt uit een opiniepeiling toch dat een kleine meerderheid van de Duitsers gewonnen is voor een snelheidsbeperking tot 130 km/h. Vermoedelijk wordt Duitsland voor veel Belgen ineens minder aantrekkelijk als vakantie land ... Dat de communicatie beter kon is een feit. Dat de regering het daaropvolgende weekend het milieu misbruikt om de begroting in evenwicht te houden doet haar groene geloofwaardigheid uiteraard geen goed. Het is vanzelfsprekend dat de maatregel op zichzelf het probleem niet oplost en het is even onzinnig dat de beperking niet gold voor Wallonië. En toch had de Vlaming een signaal kunnen geven dat het hem menens is, dat hij inderdaad bereid is om mee te werken aan een betere luchtkwaliteit. Laat ons hopen dat het dit jaar niet al te vaak mooi weer is, we mogen toch niet buiten.

Historisch bosbeheer op een historisch moment

Lieven Kinds

Bosbeheer dat geschoeid is op middeleeuwse roots wordt uitgevoerd in het jaar dat het natuurreservaat precies 20 jaar bestaat. "De 21ste eeuw reikt de middeleeuwen de hand".

In de loop van de week van 8 tot 12 januari stond het Nokerse natuurreservaat 'Het Kordaelbos' andermaal in de kijker. Medewerkers van de grootste Vlaamse natuurvereniging 'Natuurpunt' maakten gebruik van een kabelbaan om zware stammen van Zwarte els uit de diepe vallei te tillen. De stammen werden als een gondel aan een kabelbaan uit het bos 'getild'. De opstelling van de kabelbaan vroeg niet alleen handigheid doch ook heel veel deskundigheid. Precies daarom werden bij de aankoop van het toestel medewerkers van Natuurpunt door Oostenrijkers

Kordaelbos

foto: Lieven Kinds

opgeleid. De kabelbaan werd twee jaar terug voor het eerst ingezet in het Kordaelbos. Het toestel werd tot hiertoe slechts op enkele plaatsen gebruikt. Aangezien de ophangkabel onder een spanning van 4.000 kg staat, was veiligheid uiterst belangrijk. We moesten alle bezoekers dan ook uitdrukkelijk vragen het openbare wandelpad niet te verlaten en ook niet voorbij de afgebakende veiligheidszone te gaan. Ongevallen konden we missen als kiespijn.

Het Nokerse natuurreservaat 'het Kordaelbos' op de grens van Oost- en West-Vlaanderen is bij natuurminnend Vlaanderen reeds lang geen onbekende meer. Sinds de eerste aankopen van percelen in 1995 wordt gepoogd het typische bronbos

zijn middeleeuws uitzicht terug te geven. Ongeveer drie vierde van het circa 5 ha grote bronbos is in handen van Natuurpunt v.z.w.

Het langgerekte valleibos bestaat hoofdzakelijk uit oud elzenhakhout dat dringend aan kappen toe is. Het effectieve beheer wordt gevoerd door een vaste schare medewerkers van Natuurpunt die ondersteund worden door de arbeidersploeg van Natuurpunt uit Geraardsbergen en de Damvallei. Tal van vrienden van de conservator waren bereid de handen uit de mouwen te steken. Het stemt ons uiterst positief dat we andermaal konden rekenen op tal van lokale medewerkers. Zij bewijzen dat natuurbehoud wel degelijk een sociaal karakter heeft. Als conservator volg ik de coördinatie van de werken evenals het wetenschappelijk resultaat ervan reeds meer dan 20 jaar op.

Voor de zesde maal op rij wordt het eeuwenoude hakhoutbeheer uitgevoerd in het Kordaelbos. Tweejaarlijks wordt een blok van circa 20 are hakhout van Zwarte els gekapt. Dit is noodzakelijk willen we de stobben - lokaal 'esgatten' genoemd - vitaal houden. Hakhoutbeheer kan het best vergeleken worden met het knotten van knotwilgen. Verzaakt men aan het knotten ervan, dan scheuren de bomen en sterven ze vroegtijdig af.

De elzen die deze winter in het natuurreservaat voor de bijl gingen, werden voor het laatst 42 jaar terug gekapt. Omwille van het zeer arbeidsintensieve aspect werd het cyclisch kappen vanaf de jaren zeventig onderbroken. Bovendien verdween de vraag naar geriefhout. Door de actueel hoge brandstofprijzen van stookolie nam de vraag naar brandhout toe. Alleen zijn weinigen bereid daadwerkelijk aan brandhout te werken. Ouderen kennen steevast de uitdrukking: "Aan brandhout kan je je minstens 5 keer warmen, bij het kappen, het uitslepen, het klieven, het stapelen en uiteindelijk aan de kachel". Hakhoutbeheer is een middeleeuwse bosbeheer waarbij iedere 7 à 10 jaar bomen ter hoogte van de grond werden gekapt of gezaagd. Vrij snel na het kappen, lopen de zaag- of kapvlakken terug uit en verschijnen er nieuwe stokken - lokaal 'deltepersen' genoemd - die één decennium later opnieuw gekapt kunnen worden. Vooral landbouwers voerden destijds deze beheersvorm uit. Door het herhaaldelijk kappen ontstaat onderaan een massieve klomp hout die naarmate hij ouder wordt, steeds meer holten vertoont. Precies in deze holten vinden diverse zoogdieren (Hermelijn, Bunzing,

Wezel, muizen, ...) een geschikte woonplaats. Vogels die nabij de grond broeden maken er hun nest terwijl salamanders en amfibieën er een ideale winterverblijfplaats vinden. Door het kappen van een perceel van het bos, ontstaat er een lichtrijke periode waarvan tal van bosplanten gebruik maken om te bloeien. Blijft het bos gesloten dan komen ze als gevolg van de lichtarme situatie niet tot bloeien. Soorten die hierdoor in het Kordaelbos na jaren terug uitbundig tot bloei kwamen, zijn o.a. de Echte koekoeksbloemen die steeds zeldzamer worden. Wie een zee van voorjaarsbloeiërs wil aanschouwen raden we aan een kijkje te komen nemen één jaar na het kappen. Monet zou hier ten volle inspiratie vinden voor zijn kleurrijke schilderijen ...

Er dient tevens benadrukt dat deze beheersvorm een belangrijke cultuurhistorische waarde heeft. Hierdoor imiteren we immers de Middeleeuwse landbouwer die op een heel intensieve wijze zijn wintermaanden wist te vullen.

Slanke sleutelbloemen

foto: Gilbert De

Hakhoutbeheer wordt in Vlaanderen nog in minder dan 5% van onze bossen uitgevoerd. Deze vorm van bosbeheer vinden we alleen nog in lager gelegen gebieden, niet zelden in de directe nabijheid van bronnen. De bodem is hier dermate verzadigd aan water dat het gebruik van machines uitgesloten is. In de voorbije jaren diende het uitslepen van de stammen volledig manueel te gebeuren. Een loodzware job waar tal van medewerkers rugklachten aan overhielden. Occasioneel kon gebruik gemaakt worden van paarden om de klus te klaren. Naarmate we verdergaan in de bronvallei worden de hellingen steeds steiler en kan ook een geoefend paard deze klus niet meer klaren. Het weer was ons dit jaar weinig gunstig gezind. Laarzen bleken onmisbaar. Vóór het vellen van de bomen werden eerst alle opdringerige

struiken van Vlier gekapt. Het hout van de struiken en van de kruinen van de bomen wordt gestapeld in houtmijten. Deze bieden niet alleen bijkomende nestgelegenheid aan vogels doch verhogen ook de hoeveelheid dood hout in het bos. De stammen werden na het vellen verzaagd tot stukken van 2 meter. Dit vergemakkelijkte het uitslepen ervan met de kabelbaan. De ervaring van twee jaar terug leerde ons dat het uittakelen van volledige stammen veel problemen meebracht. "Ervaring is de beste leerschool" is ook toepasbaar op natuurbeheerders.

Naarmate de werkzaamheden vorderen verschijnt het zwarte slijk tussen de stammen. Zonder laarsen is hier geen doorkomen aan. Na een uur werken zijn de medewerkers omgetoverd tot regelrechte modderduivels. Voor het kappen van een oppervlakte van 20 are rekent men op minimum 500 man-uren. Als je bedenkt dat het hout als brandhout tegen € 0,07/kg nauwelijks verkocht raakt, besef je dat "het sop de kolen niet waard is". Hakhout levert actueel net iets minder op dan geld op een spaarrekening ... De ecologische verrijking die hiertegenover staat, steekt met kop en schouders uit boven de inspanningen die deze vorm van bosbeheer vergen.

Wie ooit deelnam aan deze vorm van natuurbeheer zal uitspreken als "groene jongens kunnen het goed zeggen, maar van doen komt niet veel in huis" snel in de wind slaan of de spreker een passend antwoord presenteren.

Conservator: Lieven Kinds, Lindeknoekstraat 9, 9771 Nokere - 09.383.71.39.
lieven.kinds@scarlet.be.

Gidsen gevraagd.

Vanuit het Recreatieoord Kluisbergen kampt men met een tekort aan natuurgidsen: de vraag van volwassenen in groep en van scholen neemt toe. Een goede evolutie dat men ook al eens het bos wil zien in plaats van de plaatselijke en andere schonen in het openluchtzwembad.

Er is vraag zowel in het weekend als in de week, meestal laagdrempelig en via trajecten op goede wandelwegen. Er is een vergoeding voorzien. Wat tijd over, natuurvrienden op rust? Neem de uitdaging aan, telefoneer Recreatieoord Kluisbos 055/230585, en vraag naar Guy De Bosschere.

Soja, weet wat je eet!

Zelfs al eet je geen sojascheuten, al ken je geen tofu of tempeh, al lust je geen sojamelk, zeker weten: je verbruikt méér soja dan je denkt!

In Zuid-Amerika wordt een enorme hoeveelheid soja verbouwd die gebruikt wordt om onze veestapel te voeden. Dat heeft grote gevolgen voor de lokale bevolking en het milieu in landen zoals Brazilië en Argentinië. Zo moet de productie van lokaal voedsel steeds meer wijken voor die van soja. Terwijl de velden vol exportsoja staan, leven miljoenen Brazilianen en Argentijnen onder de armoedegrens en heerst er honger. Reden genoeg dus om even na te gaan hoe die problemen zijn ontstaan en wat je er zelf kunt aan doen.

Soja. een wonderboon?

Soja is een éénjarig gewas dat een eetbare boon oplevert met een hoog gehalte aan eiwitten en olie. De olie zorgt voor essentiële vetzuren en de eiwitten leveren de acht essentiële aminozuren. 'Essentieel' wil zeggen dat ons organisme die voedingsstoffen nodig heeft, maar zelf niet aanmaakt. Door het hoge eiwitgehalte en een gunstige aminozuursamenstelling is soja dus een goede eiwitbron voor menselijke voeding.

Waar komt onze soja vandaan?

Soja is van oorsprong een subtropische plant. België verbouwt dan ook geen soja. Zuid-Europese landen telen wel soja, maar helemaal niet genoeg om aan de vraag hier in Europa te voldoen. Van de in Europa gebruikte soja moet daarom 95% worden geïmporteerd, jaarlijks zo'n 39 miljoen ton. Dat komt overeen met een file van ongeveer 23.000 km vrachtwagens vol soja. Voor de teelt van zo'n grote hoeveelheid soja is ongeveer vijf maal de oppervlakte van België nodig. Hiervoor heeft Europa geen plaats (lees: grond). We moeten onze soja dus elders halen.

Voorals in Brazilië en Argentinië is de productie van soja de laatste dertig jaar explosief gegroeid. Het leeuwendeel is bestemd voor het buitenland. De Europese Unie en recent ook China zijn de grootste afnemers van deze soja.

Waarvoor gebruiken we al die soja?

Meer dan. 80% van de geïmporteerde soja wordt

als eiwitbron voor veevoeder gebruikt voor onze miljoenen kippen, varkens, koeien en vissen.

Een klein deel van de Europese sojaimport is bestemd voor menselijke consumptie, vooral de olie. Zo vindt men soja ook terug in levensmiddelen zoals margarine, deegwaren, chocolade, sauzen, vitamineproducten etc. Daarnaast wordt sojaolie ook gebruikt in diverse industriële producten zoals verf, lijm, drukinkt, cosmetica en brandblusmiddelen.

Gevolgen in België

Mede door de soja-import kon hier bij ons een intensieve landbouw ontstaan die niet meer grondgebonden is. Dat is echter een vertekend beeld: de gronden zijn nog steeds nodig, maar bevinden zich nu in overzeese gebieden.

Eiwitten worden van over de oceaan aangevoerd en de aanvullende energie voor het veevoeder wordt geleverd door maïs. Vandaar het ontstaan van de monotone maïsvelden. We hebben de grondgebonden veeteelt achter ons gelaten en zijn, bijna zonder het te beseffen, in een industrieel systeem beland.

Met de bekende mestproblemen tot gevolg: grote hoeveelheden eiwitrijke soja komt via de mest van varkens, kippen en koeien op onze bodem terecht. Nu kunnen we op weinig of geen grond erg veel dieren houden, maar we zitten wel met een mestoverschot, waterlopen met veel te veel nutriënten, algengroei en weinig biologisch leven.

De massaproductie leidt tot productieoverschotten en tot dumping op de internationale markt. België voert niet alleen vlees uit, tegen heel lage prijzen, maar ook andere dierlijke producten zoals melkpoeder. Hierdoor wordt het voor boeren in bijvoorbeeld Afrika moeilijk om hun eigen producten nog aan een voor hen aanvaardbare prijs te verkopen.

Dramatische gevolgen in Latijns-Amerika.

Ontbossing.

Om te kunnen voldoen aan de stijgende vraag naar soja, is steeds meer grond nodig om de soja te telen. Op enkele jaren tijd worden hele gebieden woud omgezet in soja-akkers, kilometers en kilometers lang. Ook delen van het Amazonewoud moeten eraan geloven. Tussen 2003 en 2005 werd maar liefst 70.000 km² van het Braziliaanse Amazonewoud ontbost, grotendeels voor veeteelt en soja. Dat is meer dan tweemaal de volledige oppervlakte van België.

Om een gebied zo snel mogelijk te ontbossen, wordt vaak gebruik gemaakt van illegale bosbranden. Het vuur kan men moeilijk of niet onder controle

houden, waardoor de branden overslaan naar andere gebieden. In de Braziliaanse staat Mato Grosso werden in 2004 maar liefst 32.000 illegale bosbranden vastgesteld.

Vervuiling door pesticiden en kunstmest.

Om de opbrengsten te verhogen gebruiken de sojaproductanten op grote schaal kunstmest en pesticiden. Dat brengt problemen met zich mee voor het milieu, zoals de toenemende vervuiling van de rivieren en het grondwater. Door onzorgvuldige besproeiing van pesticiden (nog vaak met sproeivliegtuigen) komt vergiftiging ook regelmatig voor bij de arbeiders en bij de inheemse volkeren die in het Amazonewoud leven.

Ggo-soja versterkt de tendens naar intensieve en milieuverspillende landbouw.

Ggo-soja in Latijns Amerika is Roundup Ready soja, die door ingrepen in het erfelijk materiaal bestand is gemaakt tegen het onkruidbestrijdingsmiddel Roundup. Hierdoor kan de boer het veld besproeien, zonder de teelt van de soja zelf in gevaar te brengen. De praktijk leert dat daardoor veel meer pesticiden gebruikt worden dan voor gangbare sojateelt. Hierdoor bestaat het gevaar dat onkruiden snel resistent zullen worden voor Roundup, wat zal leiden tot gebruik van nog meer en nog krachtigere onkruidbestrijdingsmiddelen. Boeren worden ook steeds afhankelijker van multinationals (zoals bv Monsanto) omdat ze jaarlijks zowel het zaad als het bestrijdingsmiddel bij die bedrijven moeten aankopen.

Werkloosheid.

De grootschalige sojateelt is niet alleen een ecologische, maar ook een sociale ramp! Waar grootschalige, gemechaniseerde sojaproductie zijn intrede doet, neemt de werkgelegenheid drastisch af. Terwijl voor traditionele landbouw 40 arbeiders per 200 ha nodig zijn, is er voor de grootschalige sojaproductie slechts 1 nodig. Door de agressie van de grootschalige soja-industrie daalt het aantal familiale boerderijen dan ook steeds meer. Soms is die agressie ook letterlijk te nemen worden boeren en ook inheemse volkeren gewelddadig van hun land verdreven.

Armoede en honger.

Door het verlies van landbouwgrond heeft de lokale bevolking minder mogelijkheden om voedsel te verbouwen. Hierdoor wordt de voeding eenzijdiger

en lijden steeds meer mensen honger. Daarenboven verliezen ze hun werk op het land, waardoor hun inkomen wegvalt. Gedreven door honger en op zoek naar werk trekken veel kleine boeren naar grote steden, waar ze terechtkomen in krottenwijken (favelas) aan de rand van de steden.

Wal kan jij eraan doen?

Gezond eten: minder eiwitten (vlees, vis).

Hoe meer dierlijke eiwitten je eet (vlees, vis, zuivel, eieren), hoe meer soja je waarschijnlijk indirect consumeert. We consumeren gemiddeld meer dan het dubbele van de nodige eiwitten. Te veel eiwitten is ongezond en kan verhoogde bloeddruk, botontkalking, jicht en overbelasting van de nieren in de hand werken. Een dag per week geen vlees eten, of dagelijks wat minder vlees zou een mooie stap vooruit betekenen, zowel voor het milieu als voor je gezondheid. Als je dan toch je eiwitten onder de vorm van vlees/vis wil opnemen, hou er dan rekening mee dat 100 g. vlees/vis per dag ruim volstaat.

Denk globaal, eet lokaal.

Naast het minderen van de vleesconsumptie moet ook gewerkt worden aan een eigen eiwitvoorziening voor het veevoeder in Europa. Er bestaat nog altijd een graanoverschot van 20 miljoen ton dat nu uit de EU wordt geëxporteerd, maar dat ook als veevoeder zou kunnen gebruikt worden. In de biologische landbouw, maar ook bij sommige gangbare boeren met korteketen verkoop, wordt geen of weinig gebruik gemaakt van soja als veevoeder. Dat wil zeggen dat het vee en de varkens vooral gevoederd worden met gewassen die lokaal geteeld worden, zoals gras-klover, erwten, lupines. Deze teelten bevatten ook de noodzakelijke eiwitten. Een voorlopige lijst met boeren die zo produceren, is terug te vinden op www.wervel.be. Hoe meer bio of hoeveproducten je dus aankoopt bij die boer(inn)en zelf, hoe meer die zich op de lokale markt richten en daar voldoende inkomen kunnen uit halen.

Meer info over soja kan je nalezen op:

www.sojaboon.be.

Zeer interessant is ook:

<http://www.voedselvoetafdruk.be/>

Bron: Soja, weet wat je eet! Brochure uitgegeven door WERVEL, Vooruitgangstraat 333/9A, 1030 Brussel; tel: 02 203 60 29; e-mail: info@wervel.be; www.wervel.be.

Kom op tegen kanker bos met veel volk aangeplant

Wim Bracke

Op zondag 18 maart 2007 werd in het kader van de actie Kom op tegen Kanker in Astene-Deinze 5 ha nieuw bos aangeplant. De aanplant past

Het jonge volkje met papa en daarnaast vele anderen zoals André Depodt, Jits Van Belle en Marc De Bel haalden hun beste spade boven om met de boompjes volgens de regels van de kunst een piepjong bos te toveren.

foto's: Geert Desutter

ook binnen het stadsbos Deinze, waar een groene long van zo'n 55 ha wordt voorzien.

Ondanks het regenachtige en winderige weer kende deze boomplantactie een groot succes. Minstens 1000 mensen kwamen langs om één of meerdere

bomen aan te planten op de percelen van het Agentschap voor Natuur en Bos. Ook Natuurpunt leverde een mooie bijdrage met zo'n 330 verkochte boompjes. De grote opkomst toonde aan onze overheden dat er voor deze bosuitbreiding in Deinze een groot draagvlak is. Marc de Bel en Jits Van Belle behoorden voorheen reeds tot het Beschermcomité van BV's die het stadsbos een warm hart toedroegen. Nu trokken ze ook de kar voor dit 'Kom op tegen kanker bos'. Het Samenwerkingsverband Stadsbos Deinze bracht ter gelegenheid van dit evenement een korte Stadsboskrant uit. Daarin werd de positieve evolutie van dit bos uitgedrukt, nu er zo'n 13 ha is aangeplant sinds vorig jaar. Er valt echter nog heel wat te doen. Zo zijn de percelen van het speelbos (rechtover De Ceder) nog niet verworven, en moet nog gestart worden met de aankoop van de gronden tussen het boswachtersdreefje en de Krekelsestraat. Het Samenwerkingsverband blijft dus paraat.

Een volgende activiteit van onze groep is intussen gepland met als titel 'Er zit muziek in het bos'. Op zondag 14 oktober 2007 zullen kinderen en volwassenen her en der in de omgeving musiceren in dit natuurlijk kader. Aan te stippen op uw kalender !!

Maarkebeekvallei weer iets groener

Johan Cosijn

Ruim dertig natuurliefhebbers plantten eind vorig jaar, tussen kerst en nieuw, ruim 2,5 ha nieuw bos aan in de Maarkebeekvallei. Natuurpunt Vlaamse Ardennen, werkgroep Maarkebeekvallei, was de initiatiefnemer voor de aanplant van zowat 4.500 bomen en struiken op gronden ter hoogte van de Schamperij-Planterij, op de grens van Horebeke en Mater. Natuurpunt heeft de gronden in huur via een beheersovereenkomst. Voor deze aanplant kreeg de werkgroep Maarkebeekvallei de steun van werkgroep Bos t' Ename, de Jeugdbond voor Natuur en Milieu, de gemeentelijke basisschool van Maarke o.l.v. juffrouw Barbara, burens, sympathisanten en de eigenaar van de percelen.

De talrijke vrijwilligers leken weinig last te hebben van de deschrale wind. Gelaarsd en gewapend met een spade werden de boompjes en struiken in de voorgeboorde plantgaten gestopt en mooi toegedekt. Aan de rand van het nieuwe bos werden vooral Meidoorn, Sleedoorn met daarnaast Gelderse roos, Hondсроos, Hazelaar en Lijsterbes aangeplant. In de kern van het bos komen hoofdzakelijk Zomereik en Gewone es voor met als nevenboomsoorten Haagbeuk en Zwarte els. Op een paar plaatsen werden groepjes Beuken geplant. De zuidgeëxposeerde helling van het bos wordt opengelaten om de warmteminnende flora een zo goed mogelijke kans te bieden zich te ontwikkelen. Middenin het aangeplant gebied zal beneden aan de beek een poel gegraven worden

Vele vrijwilligers paraat

foto: David Stockman

waardoor een nieuw biotoop gecreëerd wordt voor salamanders, kikkers en padden.

De werkgroep Maarkebeekvallei is nog niet zo lang geleden opgestart. Deze plantactie is een flinke stap vooruit in dit reservaatproject dat inmiddels uitgegroeid is tot ruim 15 hectare.

Het natuurgebied strekt zich uit over de gemeenten Oudenaarde, Maarkedal en Horebeke en is grotendeels gelegen op de noordelijke, steile flank van de Maarkebeek. Het doet op verschillende plaatsen denken aan de landschappen van Valerius De Saedeleer. Hoewel de Maarkebeekvallei voor een groot deel gelegen is op het grondgebied van Natuurpunt Vlaamse Ardennen valt het reservaat onder het beheer van Natuurpunt Oudenaarde, samen met Bos t' Ename, Volkegebos, Heurnemeersen, Rooigembeekvallei en Langemeersen.

De werkgroep Maarkebeekvallei wil iedereen van harte danken die meegeholpen heeft bij het verwezenlijken van dit nieuwe bos. Een bijzonder woord van dank aan Jean voor het boren van de plantgaten en Gerda voor de heerlijke warme soep en de lekkere broodjes tijdens de middagpauze.

Pers uit de regio

Leem weg in Volkegem en Mater?

De Vlaamse overheid heeft plannen om langs de Holleweg in Volkegem en Mater 45 hectaren landbouwgrond in leemontginning om te zetten. Dit stuit op protest van omwonenden en landbouwers. Ook het stadsbestuur van Oudenaarde schaarde zich achter dit verzet. Op initiatief van het actiecomité "Hou onze akkers intact (Hoki)" protesteerden op 18 maart ruim 500 mensen tegen deze aanslag op het landschap. Zij wijzen verder op de gevolgen voor de landbouw, de toename van het vrachtverkeer... Ook Natuurpunt en MOW zijn in dit actiecomité vertegenwoordigd.

Bombardement in Deinze

Deze winter en tot in het voorjaar kregen Deinzenaren elke avond een gratis luchtshow voorgeschoteld. Tienduizenden Spreeuwen verzamelden tegen valavond rond de kerktoeren en zorgden er bij het invallen van het duister voor een wervelend spektakel dat echter niet door iedereen gesmaakt werd. De Spreeuwen zijn ondertussen weer uitgezwermd naar hun nestplaatsen. Tot volgend jaar?

Zwerfvuil

Zowel in Kruishoutem (4-03-2007) als in de Scheldevallei (17-18 maart '07) werd er zwerfvuil opgeruimd. In Kruishoutem een initiatief van de milieuraad, in de Scheldevallei hield Natuurpunt Zingem haar jaarlijkse lenteschoonmaak. Terugkerend probleem zijn de blikjes. Wanneer wordt daar eens een forse taks op gezet?

Spinnen onder de loep

Hugo Verschelden / IWG Lampyris

Je vraagt je wellicht af waarvoor de tekening, die hier werd afgedrukt, dient. Met wat fantasie lijkt het wel een stuk landkaart waar enkel nog een kruisje ontbreekt om de schat te vinden. Of is het misschien een of ander mysterieus symbool? Wij, de nieuwkomers bij de insectenwerkgroep, konden die rare kronkels en vlekken ook niet kaderen. En dit was niet de enige tekening die Bryan Goethals voor ons meebracht. Onze lesgever stond erbij te glunderen. Ook diegenen die al wat meer van spinnen wisten gniffelden schaapachtig achter hun hand. Zo zaten wij de tweede avond op spinnencursus.

In de vorige les maakten we kennis met de spinnenfamilies. Na een deskundige uitleg konden we aan de slag. Met lopen, bino's, tabellen, tekeningen en determinatiekaartjes, die Bryan eigenhandig had ontworpen, bestudeerden we de specimens die in alcohol rondreven of droogjes koel uit de diepvries kwamen. Levende diertjes lopen immers gewoon weg van de tafel. Als goede studenten onderzochten we de belangrijkste kenmerken om de spinnen in hun familie te plaatsen. Met het bekijken van de vorm en grootte van het kopborststuk, de aard van de poten, en het aantal en de stand van de ogen waren we aardig op weg. Zeker met wat begeleiding van onze enthousiaste coach kwam iedere spin in zijn eigen familie thuis.

In de tweede les zaten we dus nog altijd met die tekeningen voor onze neus. Maar hoe we ook gokten, onze lesgever diende ons uiteindelijk toch ter hulp te komen. Hij beweerde bout dat het om de genitaliën van spinnen ging. Aanvankelijk keken we met enig ongeloof naar de getekende edele delen van die diertjes, want Bryan zit immers nooit verlegen om een grap. Deze keer was het hem echter ernst. Het blijkt immers dat elke soort spin typische geslachtsdelen heeft. Het mannetje dat zijn sperma in een paar bulbussen opneemt, kan enkel paren met vrouwtjes van zijn eigen soort. Zijn 'sleutel' aan de

bulbussen past precies in het slot (epigyne) van het juiste vrouwtje. Hij kan dus nooit vreemd gaan. En vermits de genitaliën dus de soort bepalen gingen wij een avondje edele delen bekijken. Voor de nieuwkomers in de insectenwereld werd het alweer een nieuwe ervaring.

Allemaal goed en wel, maar de opdracht was moeilijker dan verwacht. Blijkt dat de verschillende tekenaars toch wel veel fantasie aan de dag legden. Wij dienden dan ook diep in onze fantasie te graven. Ons werk werd bovendien extra bemoeilijkt omdat de epigyne van een spinnenmaagd er soms anders uitziet. Ook de mannelijke spin blijkt na paring soms een stuk van zijn bulbussen te zijn kwijtgeraakt. Wij mogen dus nog van geluk spreken ... om de soort te kunnen determineren. Sommigen onder ons bleken er echter toch aardig mee weg te kunnen en menig spinnetje vond gelukkig zijn/haar partner. Dit tot opluchting en voldoening van onze spinnenspecialist en lesgever.

Raamakkoord met INBO over uitwisselen natuurgegevens

Op 28 februari ondertekenden het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek INBO en Natuurpunt een raamakkoord omtrent het uitwisselen van natuurgegevens. Waarnemingsgegevens van vrijwilligers vormen een essentiële bron van informatie voor het natuurbehoud. Tot nu toe gebeurde het verzamelen van natuurgegevens vaak versnipperd. Voor vrijwilligers was het niet altijd duidelijk waar ze met hun gegevens naartoe konden en wat er nadien mee gebeurde. De overheid miste op die manier dan weer een verzekerde aanvoer van een groot deel van de gegevens.

In het raamakkoord engageert Natuurpunt zich om (gezamenlijke) projecten met een constante gegevensverzameling meer gestructureerd te promoten. Natuurpunt zal er ook voor zorgen dat de gegevens van vrijwilligers centraal terecht komen bij het INBO. Naast de registratie van de waarnemer bestaat ook de mogelijkheid dat lokale verenigingen of werkgroepen aan gegevens hun 'oormerk' mee geven. Het INBO zorgt voor een veilige opslag van de gegevens en optimaal gebruik voor overheidsrapportage. Natuurpunt krijgt toegang tot

de databanken en vermelding van zijn medewerkers en werkgroepen bij gebruik van de gegevens, om voor een gepaste profilering te zorgen.

Deze overeenkomst is een belangrijke stap naar een betere en meer gestructureerde samenwerking tussen overheid en vrijwilligersorganisaties die elkaar hier vinden als een publiek-private tandem. De samenwerking is belangrijk voor verschillende aspecten van het natuurbehoud in Vlaanderen en moet toelaten om onze achterstand t.o.v. de omliggende landen i.v.m. natuurgegevens in te halen.

De volledige tekst van het raamakkoord vind je hier: <http://www.natuurpunt.be/default.asp?ID=2559>.
Meer info: marc.herremans@natuurpunt.be

Asbeststort in Louise-Marie: groot gevaar!

 Johan Cosijn

Zondag 4 maart 2007 namen zo'n 300 mensen deel aan de stille protestwandeling tegen de gevreesde komst van een asbeststort in Louise-Marie. De deelnemers kwamen vooral uit Maarkedal maar opvallend weinig uit Ronse. Alhoewel de gewraakte stortplaats op het grondgebied van Ronse ligt wordt ook Maarkedal bedreigd.

Dat dit gebied, met nog twee andere plaatsen in Oost-Vlaanderen, door de overheid werd aangeduid als proefproject voor een toekomstig asbeststort verontrust de bevolking ten zeerste. Zelfs al zou het asbest gedumpt worden in containers dan nog vormt het een groot gevaar voor de volksgezondheid en zijn er ernstige risico's voor bodemverontreiniging.

Zowel Ronse als Maarkedal gaf een negatief advies inzake de milieuvergunningsaanvraag van eigenaar OB&D uit Wevelgem. Dat recyclagebedrijf wil bouwafval met asbestresten storten in de oude zandgroeven van Bohez. Deze oude zandgroeve wordt reeds jaren gevuld met inerte materialen (meer dan 30 ha). Voor de laatste 5 ha komt men nu op de proppen met de vraag om daar een deel van op te vullen met asbest, in hoofdzaak asbestcement platen. Wetende dat asbest een verwekker is van o.a. longkanker, asbestose en van nog enkele andere ziekten is het onbegrijpelijk hoe de provincie op

het idee is kunnen komen om dit gevaarlijk afval in de putten te gaan storten. Vooral het feit dat deze site gelegen is pal langs provinciale wandelroutes, dat heel wat gezinnen ten noordoosten van de site wonen en dus onder de heersende zuidwestelijke windrichting, dat er verscheidene landbouwgewassen geteeld worden in de buurt, dat er heel wat runderen in de buurt grazen, dat de buurtbewoners leven van steenputwater, ... Het is nog minder te begrijpen dat een land als België het gewoon nog toelaat om asbestafval te storten, wetende dat in de ons omringende landen dit al lang niet meer toegelaten is. Daar zou men werken met een soort van verglazingsproces.

Voor alle duidelijkheid: de opvulling van de oude putten gaat gepaard met een natuurontwikkelingsplan als afwerking. Dat de oude putten worden volgestort is een goede zaak, hoe sneller hoe liever, maar dan zonder asbest!

Eind maart deed de Bestendige Deputatie een uitspraak over de vergunningsaanvraag. Mogen wij ten stelligste hopen dat de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen zijn gezond verstand gebruikt heeft en eens niet naar de financiële kant van de zaak zal hebben gekeken. We houden jullie op de hoogte.

Lees dit zeker niet, tenzij ...

... je af en toe een stukje pleegt of een foto instuurt voor Meander. Wie zich aangesproken voelt moet nu even doorbijten, er volgt moeilijke materie.

Ten eerste is er de kennis van de uiterste datums (deadlines) waarop teksten voor Meander de redactie moeten bereiken. Hier zijn ze: 10 maart, 10 juni, 10 september en 10 december. Moeilijke theorie, te oordelen naar de praktijk ... Verder schrijf je in Meander Nederlandse soortnamen met hoofdletter, althans het eerste deel ervan (Grote bonte specht).

Ten tweede is er de naamgeving van foto's. Die naam **begint** met de initialen van de fotograaf (JJA Jan Janssen) gevolgd, indien van toepassing, door de volledige Nederlandse soortnaam of anders door een zo goed mogelijke aanduiding van het onderwerp in liefst één woord (eventueel een paar woorden). De naam kan, indien nodig, eindigen met een datum of volgnummer (JJA_huismus_01).

Paddestoelencursus voor gevorderden.

Verantwoordelijke begeleider: Jacques Vanheuverwijn, tel. 09/324.09.42. Deze cursus bestaat uit twee theorielessen (4 en 11 september) en zes praktijklessen (22 en 29 sept., 13, 20 en 27 okt. en 10 nov., telkens van 14-17u). Lesgever is Hans Vermeulen of andere medewerker NME (NP Educatie). Inschrijven kan door overschrijving van € 15 voor leden en € 20 voor niet-leden op reknr. 891-2540092-60 van Natuurpunt Scheldevallei, Burg. P. Ceuterickstraat 18, 9890 Asper. Slechts 24 deelnemers toegestaan!

De theorielessen gaan door in Zaal Amigo, Heurnestraat te Oudenaarde (nabij de kerk van Heurne). Begin om 19u30 stipt. De plaatsen van de praktijklessen worden aan de ingeschrevenen meegedeeld.

Algemene broedvogel monitoring

Davy De Groote

Vanaf 2007 slaan Natuurpunt (samen met de Natuurpunt Vogelwerkgroep) en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) de handen in elkaar en wordt er werk gemaakt van een nieuw, grootschalig vogelmonitoringproject.

Uit de broedvogelatlas bleek al duidelijk dat we te weinig weten over de trends van onze algemene soorten broedvogels en over de oorzaken die eraan ten grondslag liggen. Het nieuwe project is dan ook een logisch vervolg op de atlas. Vlaanderen moet voldoen aan een aantal internationale verplichtingen en de opstart van dit nieuwe project gaat ons hierbij ongetwijfeld helpen.

Door de verzamelde gegevens zullen we een nauwkeurige kijk krijgen op de veranderingen van onze broedvogels, wat essentieel is voor de juiste acties naar beleid en behoud.

Het INBO en Natuurpunt pakken dit project samen aan. INBO staat in voor de wetenschappelijke onderbouwing van het geheel, voor de ontwikkeling van de methode, de ontwikkeling van een online invoersysteem en voor de rapportering naar regionale, nationale en internationale overheden. Natuurpunt zorgt dan weer voor de contacten met

de vrijwillige medewerkers, voor de administratieve ondersteuning en zal ook geregeld rapporteren aan de vrijwilligers.

In onze regio werden willekeurig 27 km-hokken aangeduid. De tellingen van deze hokken worden verspreid over een driejaarlijkse cyclus. Dus jaarlijks dienen ongeveer 9 hokken geteld te worden. Binnen elk hok dien je 6 punttellingen uit te voeren. Iedere teller krijgt per hok een aantal invulformulieren en overzichtkaarten met de 6 vaste punten. Deze 6 punten in je hok moet je 3 maal bezoeken gedurende 1 broedseizoen. Als je op een punt bent aangekomen, tel je gedurende 5 minuten alle vogels die je waarneemt en waarvan je vermoedt dat ze in de omgeving broeden. Het is niet de intentie van dit project om een gebiedsdekkende inventarisatie uit te voeren, maar gewoon om de veranderingen waar te nemen van algemene broedvogels op langere termijn. Daarvoor is 5 minuten per punt voldoende.

Wil je meer informatie over het project, of voel je je geroepen en ben je bereid om mee te werken, laat het ons dan weten. Kandidaten kunnen een mailtje sturen naar Davy@vwg-vlaamseardennenplus.be of bellen naar 0485 / 62 82 26 of . 09/222 49 00.

Staartmees

foto: Paul Vandenbulcke

Spontane bosvorming door begrazing

Op zaterdag 9 juni vindt in Ename (zaal Rimalin, tegenover de kerk) de jaarlijkse **conservatordag** van Natuurpunt nationaal plaats. Dit jaar bespreken we de bosvorming op voormalige akkers en weilanden met jaarroondbegrazing als beheersvorm. In 2001 werden via het Life-project Vlaamse Ardennen bossen, weilanden en akkers aangekocht. Hierbij werd o.a. in één van de begrazingsblokken

van 60 ha geëxperimenteerd met begrazing het hele jaar rond. Tijdens de conservatordag overlopen we de uitvoering en de resultaten van het project in het Bos t'Ename. In de voormiddag komen sprekers uitleg geven over de de historiek, mechanismen en organisatie van jaarrondbegrazing. In de namiddag kunnen we met onze eigen ogen de resultaten in het Bos t'Ename bekijken.

Meer info: carlos.dhaeseleer@natuurpunt.be of pieter.blonde@c-v-n.be, inschrijvingen: marjoleine.walewijns@natuurpunt.be.

Programma

9u45

Openingswoord: Guido Tack.

9u50-10u30

Guido Tack: Historische gegevens over spontane bosvorming en bos- en wastinebegrazing. Hoe is de keuze voor spontane verbossing met begrazing tot stand gekomen.

10u30-11u15

Jan Van Uytvanck: Mechanismen van bosuitbreiding onder begrazing en effecten van bosbegrazing op flora, bosverjonging en bramen.

11u30-12u

Pieter Blondé: Autochtone runderrassen: Welke rassen bestaan er - Technische eigenschappen - zelfredzaamheid - Positieve en negatieve ervaringen t.o.v. niet-autochtone rassen - Cultuurhistorische benadering: levend erfgoed.

12u00-12u45

Vragenronde-panelgesprek met onder meer Guido Tack, Jan Van Uytvanck, Pieter Blondé, Joost Dewyspelaere, Bert Delanoëje, ...

12u45-14u

Middagpauze met infostands.

14u-17u

Wandeling door begraasde en niet-begraasde delen.

Einde aan loods met receptie, van daar op eigen kracht naar Ename centrum (1,8 km).

Het blijft een belevenis van formaat, ware het niet dat alles wat afgezwakt is door het bordje 'ontsnapt'. Het blijft ook boeiend wegens 'niet terug te vangen': de Oehoe leeft in de stad perfect van Turkse tortels en stadsduiven en negeert nu al maanden alle opgestelde vallen om hem terug naar zijn kooi te krijgen. Zo'n ontsnappingen verwonderen ons niet want op internet is er een druk handelsverkeer voor uilen (o.a. Kerkuilen te koop tegen 500 Euro), allemaal naweeën van de Harry Potterfilms wellicht. Dat brengt ook mee dat we voortaan al onze kerkuilennestkasten met een slot dienen te beveiligen ...

Ook nieuws van de Bosuilen: die vestigen zich ook al meer in de buurt van huizen en de laatste tijd zijn ze ingeburgerd in meerdere dorpskernen (Volkegem, Berchem, Ronse ...). Nu maar hopen dat ze de kuikentjes in de tuinen en de reisduiven gerust laten anders gaan er protestcomité's aan de slag. Dit laatste is blijkbaar het geval in Kluisbergen rond de

Ransuil

foto: Paul Vandenbulcke

elektriciteitscentrale, waar men niet tegen de hinder en de verdachte neerslag maar tegen de Slechtvalken gaat ageren. Allemaal omdat ze inderdaad wel wat reisduiven vangen die niet goed en snel genoeg zijn om te ontsnappen.

We vermoeden dat de grafiek die de dichtheden van Steenuil en Ransuil aangeeft stilaan zijn laagste punt ooit bereikt. We hopen dat men ons tegensprekt. Voor de Steenuilen is het rampzalig dat de grasweiden met koeienvlaaien en bijhorende fauna en knotwilgen verdwijnen. Voor de Ransuil is wellicht de Bosuil een te grote concurrent in de klassieke broedgebieden. Hier en daar komen meldingen binnen van ransuilbroedsels in tuinen (Ronse, Tiegem, Berchem e.a.). Dus wordt het dit voorjaar uitkijken in de buurt van oudere tuinen en nog meer luisteren eind mei begin juni naar de luidruchtige jongen. Past deze soort zich net op tijd of noodgedwongen aan? Vooral: blijf het melden, anders stopt dit uilennieuws....

Uilennieuws

Norbert Desmet

Uilen en tuinen

Het zal je maar overkomen: in januari bulderde er luid 'oehoe' over de daken van Ronse, en je wandelt er op 16 maart door de Abeelstraat en er zit op een dakgoot een Oehoe naar je te kijken ...

Natuurpunt fietshappening in de Leiestreek

Zondag 17 juni 2007

Langs meersen en meanders

Fietsen in de Leiestreek, iedereen die de kleine paadjes en wegeltjes in de prachtige Leievallei al verkende zal het beamen: dit is een uniek mooie vallei. En hoe kan je beter zo een riviervallei verkennen dan per fiets? Alleen op die manier zal je voelen dat het vlakke land niet helemaal vlak is, maar dat er rivierduinen zijn, steilranden en andere kleinere hoogteverschillen. En wist je dat Natuurpunt op maar liefst vier verschillende plaatsen tussen Deinze en Gent natuurgebieden aankoopt? Die gebieden doorkruis je allemaal met de fietsroute 'langs meersen en meanders' die beschreven is in de fiets- en wandelgids van Natuurpunt.

Op zondag 17 juni 2007 wordt deze fietstocht feestelijk ingehuldigd. Vanuit Drongen, Sint-Martens-Latem en Deinze kan je met het hele gezin vertrekken. In Sint-Martens-Latem kan je verpozen bij een hapje en een drankje.

Er is vrij vertrek tussen 10u en 14u30 vanuit Drongen, Sint-Martens-Latem en Deinze. Hou er rekening mee dat de tocht langs smalle paadjes komt en een overzet over de Leie neemt; vertrekken tussen 13u45 en 14u30 zal dus het meest filevorming veroorzaken. De volledige lus is 45 kilometer lang. Afhankelijk van de vertrekplaats zijn er inkorting mogelijk.

Van deze fietstocht versijnt een nieuwe brochure van Toerisme Oost-Vlaanderen, in samenwerking met Natuurpunt. Op 17 juni wordt deze publicatie voorgesteld. Alle gezinnen die zich inschrijven krijgen één exemplaar.

Datum: zondag 17 juni 2007.

Uren: vrij vertrek tussen 10u en 14u30.

Vertrekplaatsen:

1. **Drongen**, Drongenplein (zoek de Natuurpunt vlag) – er zijn voldoende parkeerplaatsen op Drongenplein.
2. **Sint-Martens-Latem**, De Oude Brouwerij, Dorp 24 – parkeerplaatsen bij de molen.
3. **Deinze**, De Ceder, Parijsestraat 34 te Astene – parkeren kan op de parking van De Ceder.

Prijs: leden Natuurpunt € 1 per persoon of € 2 per

gezin.

Niet-leden Natuurpunt € 3 per persoon of € 6 per gezin.

Elk gezin dat deelneemt ontvangt de brochure met de beschrijving van de fietstocht. Elke deelnemer ontvangt een routebeschrijving en na afloop een diploma.

Meer informatie: Ward Stulens, 0478 54 01 15; 09 235 47 40 (kantooruren)

Driedaagse Taalgrenswandeling

Door het unieke landschap van de Vlaamse Ardennen en 'le pays des collines', met boeiende verhalen en bezoeken.

- Vrijdag 24/08: vanuit het Muziekbos, via Ellezelles naar de kunststeegjes van Flobecq.
- Zaterdag 25/08: van Ellezelles door Brakelbos en Levierenbos naar Everbeek-boven.
- Zondag 26/08: van Geraardsbergen langs de Dender naar het Hospice van Lessines.

Voor inschrijvingen en verdere informatie kan je terecht bij Vormingplus: 054/41.48.02 of vlad@vormingplus.be of www.vormingplus-vlad.be. Deelnameprijs is € 10 per dag; deelnemers die drie dagen meestappen krijgen voorrang (€ 25).

Organisatie: Vormingplus, i.s.m. Centrum voor Natuur en Milieu educatie, Natuurpunt, e.a.

We delen in de vreugde van

Gunther Groenez en Sonja De Smeyter bij de geboorte op 13 juli 2006 van hun zoontje Gilles. (met verontschuldiging van de redactie voor de laattijdige bekendmaking).

We delen in de rouw van

De familie van Mevrouw Simone De Vogelias, geboren te Lokeren op 9 februari 1930 en overleden te Gent op 13 januari 2007. Simone was de moeder van Greta Vanhoe en schoonmoeder van Odi Heyse.

Mevrouw Jeannine Leyman en familie bij het overlijden van haar echtgenoot Ettienne Blyau, geboren te Asper op 6 februari 1936 en overleden te Zingem op 2 februari 2007.

Plantenwerkgroep Vlaamse Ardennen plus: programma 2007

datum	afspraakplaats	kmhok	omschrijving
24/03	Parking Veemarkt Ronse	E3-51-32	wijk Schoonboeke, oude spoorweg
21/04	Parking Veemarkt Ronse	E3-51-31	Hof ter Guchten, oude spoorweg
05/05	kerk Kwaremont	E2-46-44	wijk Pensmont
02/06	kerk Kwaremont	E2-47-33	wijk Knokt
16/06	Parking Scheldebrug Eine	E2-28-22	Schelde-oever
30/06	kerk Elsegem	E2-37-41	oude Schelde-arm
21/07	kerk Rozebeke	E3-23-34	Boembekemolen, Mijnwerkerspad
04/08	kerk Michelbeke	E3-33-12	Mijnwerkerspad
18/08	kerk Gottem	D2-46-31	wijk Knok, oude Leie-arm
15/09	kerk Gottem	D2-46-13	Mandelbeek
29/09	kerk Asper	D3-51-34	dorpskern
13/10	kerk Semmerzake	D3-51-21	dorpskern

gids: Karel De Waele, tel. 09/386.45.60.

samenkomst om 14u; einde om 17u.

meebrengen: stevig schoeisel (evt. laarzen), flora's, loep, ...

Nationale Werkgroep Botanie: programma 2007

datum	afspraakpl.	gids/tel.	kmhok	omschrijving
31/03	Monstreux (W.Brab.) kerk	Chris De Caluwé 02/361.60.54	F4-44-34	Voorjaarsbos met narcissen
14/04	Borchtlombeek (Vl.Brab.) kerk	André Van den Bergh/ 052/35.05.18	E4-21-23	'zwart gat' met bos
28/04	Bentille (O-Vl) kerk	Karel De Waele 09/386.45.60	C2-18-22	'zwart gat' met Leopoldskanaal
12/05	Oudenaarde (O-Vl) P Delhaize vlak bij Walburgakerk	Karel De Waele 09/386.45.60	E2-28-34	stadsrand met vijvers en spoorweg
25/05 tot 28/05	Heudicourt (Lorraines Frankrijk) inschrijven bij:	Jean De Prez 09/251.27.26		botanisch Pinksterkamp
09/06	Mariakerke (O-Vl) kerk	Jean De Prez 09/251.27.26	D3-11-23	Groenvelden (hooilanden)
24/06 tot 01/07	Crans Montana (Zwitserland) inschrijven bij:	Hedy Lecomte 050/54.49.24		botanisch zomerkamp
28/07	Weelde station (Antw.)	Luc Van Craen 03/605.54.13	B5-27-24	'zwart gat' nabij Weelde-station en Baarle-Hertog
11/08	Bertem (Vl.Brab.) kerk	Eddy Macquo 016/22.37.09	E5-22-22	Koeheide met holle wegen
25/08	Arquennes (W.Brab.) kerk	Luc Allemeersch 02/361.60.54	F4-54-31/32	oud kanaal, spoor, groeves
08/09	Kieldrecht (Antw. L.O.) kerk	René Maes 03/252.41.23	B4-53-13	natuurontwikkelingsproject polders
22/09	Landelies (Hainaut) station	Luc Allemeersch 02/361.60.54	G4-55-44	Sambervallei, hellingbossen, dorp
06/10	Neeroeteren (Limburg) kerk	André Van den Bergh/ 052/35.05.18	C7-55-31	Zuid-Willemsvaart
20/10	Kortrijk (W-Vl) P tussen Vlasmuseum en KULAK	Willy Herreman 056/21.82.72	E2-32-44	stadsrand, omgeving KULAK

samenkomst om 9u, einde om 17u; meebrengen: stevig schoeisel (evt. laarzen), flora's, loep, picknick en drank.

Indien je vergat je lidmaatschap voor Natuurpunt te betalen in 2007:

stel je betaling niet meer uit en maak Natuurpunt vandaag nog sterker! In 2007 zijn er ongeveer **65.000 gezinnen** aangesloten waardoor we aan de overheid duidelijk kunnen maken dat **natuur** voor steeds meer mensen **belangrijk** is. Kies dus uit één van onderstaande formules en betaal bij voorkeur aan onze ledenadministratie op rek.390-0621301-71 van Arsène en Yvette Benoot-Moerman, Gampelaeredreef 67, 9800 Deinze. Rechtstreeks betalen op rek.230-0044233-21 van Natuurpunt, Michiel Coxiestraat 11, 2800 Mechelen is uiteraard ook mogelijk en is aan te raden bij domiciliëring of voor hen die wonen in Brakel, Zwalm en Zottegem (afdeling zwalm.vallei). Honderden leden uit onze afdelingen betalen reeds hun lidgeld met een **domiciliëringsoverdracht**. Dit vergemakkelijkt in ruime mate de administratie en bespaart kosten! **Nieuwe leden** krijgen een mooi welkomstpakket met daarin een **CD met vogelgeluiden** en de gloednieuwe **fiets- en wandelgids van Natuurpunt**. Wil je ook andere mensen overtuigen om lid te worden dan is er sinds kort een **informatiefolder** beschikbaar bij het bestuur van je afdeling.

Formule 1: Lid van Natuurpunt: je betaalt € 20. Hiervoor kan je gezin deelnemen aan de activiteiten en ontvang je **Natuur.blad**, het nationaal tijdschrift evenals het regionale tijdschrift **Meander**.

Formule 2: Lid van Natuurpunt met extra Natuur.oriolus: Je betaalt € 28,5 en je bent lid, ontvangt **Natuur.blad** (4 nummers) evenals **Natuur.oriolus** (het ornithologische tijdschrift met 4 nummers/jaargang) en **Meander** (4 nummers).

Formule 3: Lid van Natuurpunt met extra Natuur.focus: Je betaalt € 28,5 en je bent lid, ontvangt **Natuur.blad** (4 nummers) evenals **Natuur.focus** (4 nummers) en uiteraard ook **Meander** (4 nummers).

Formule 4: Lid van Natuurpunt met **Natuur.blad**, **Natuur.oriolus** en **Natuur.focus**. Je betaalt € 34,5 (i.p.v. € 37). Hiervoor ontvang je ook **Meander**.

Formule 5: Als lid van Natuurpunt, maar woonachtig buiten de afdelingsregio van de afdelingen zwalm.vallei, Vlaamse Ardennen, Schelde-Leie, Scheldevallei, Oudenaarde en Ronse kan je het regionaal tijdschrift **Meander** ontvangen mits betaling van € 7,50.

2

5de jaargang nr. 2 april-mei-juni 2007
afgiftekantoor Gent X - erkenning P203773

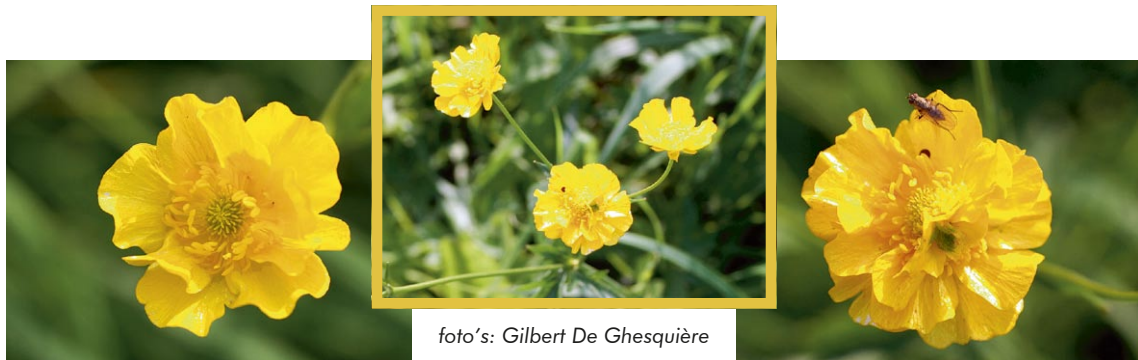
België-Belgique

PB
GENT X

3/0450

Meander

driemaandelijks tijdschrift van vzw Natuurpunt Vlaamse Ardennen plus
v.u. A. Benoot - Y. Moerman Gampelaeredreef 67 9800 Deinze tel. 09/386.38.95

foto's: Gilbert De Ghesquière

Een 'curiositeit'

Hierboven een 'curiositeit', op 30 augustus 2006 door Gilbert De Ghesquière gevonden in een grazige berm van de Scheldestraat te Eke. Het gaat om Scherpe boterbloem maar merkwaardig was dat alle bloemen aan de plant een dubbel bloemdek hadden en één ervan was zelfs wat vreemd vergroeid. Het is vertrekend van zulke 'rare vondsten' dat kwekers er in slagen om door verdere kruisingen te komen tot 'veredelde tuinplanten'.